

6. mødedag, fredag den 09. oktober 2009

Punkt 91

Forslag til Inatsisartut lov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser.

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

(Førstebehandling)

Mødeleder: Per Berthelsen, Tredje næstformand, Siumut.

Per Berthelsen, Tredje næstformand (S)

Her er det medlem af Naalakkersuisut for kultur og uddannelse, der skal fremlægge.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Tak.

På Naalakkersuisuts vegne skal jeg hermed fremsætte forslag til Inatsisartutforordning om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser.

Det foreslås med forslaget, at landstingsforordning nr. 5 af 28. oktober 1982 om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser ophæves med virkning fra 1. august 2010.

Det daværende landsråd vedtog i 1978 landsrådsvedtægt af 4. april 1978 om uddannelsesstøtte til elever, der er optaget i den grønlandske folkeskole på 8. og senere år. Hensigten hermed var at hjælpe forældre økonomisk, så at de ikke af økonomiske grunde motiveres for at tage et studieegnet barn ud af skolen, når undervisningspligten ophører. Desuden at forældre med børn, der bor hjemme, ikke skulle stilles ringere i økonomisk henseende end forældre, hvis børn er optaget i kostskoler. Landsrådsvedtægten blev med få ændringer videreført ved landstingsforordning nr. 5 af 28. oktober 1982 om tilskud til elever, der er optaget i folkeskolens ældste klasser.

Landsrådsvedtægten og den efterfølgende landstingsforordning blev begge vedtaget på et tidspunkt, hvor folkeskoleforløbet var opdelt i en obligatorisk del og en frivillig del. Folkeskoleforløbet omfattede på tidspunktet for vedtagelse af forordningen en 9-årig hovedskole, der kan videreføres

med en 2-årig fortsættelsesskole og derefter en 2-årig kursussskole. De første 9 år var undervisningspligtige.

Længden af folkeskoleforløbet blev ved vedtagelsen af landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 reduceret til 10 år, hvoraf de 9 første er obligatoriske.

Med vedtagelsen af landstingsforordning nr. 12 af 20. november 2006 og den i medfør heraf udstedte bekendtgørelse nr. 15 af 23. juni 2008 blev hele folkeskolens nuværende 10-årige skoleforløb gjort obligatorisk.

Der er således i dag ikke længere noget frivilligt forløb i folkeskolen. Forældrene er derfor forpligtet til at lade børnene fortsætte i folkeskolens fulde forløb, dvs. alle 10 år, eller at sikre, at de uden for folkeskolens regi får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Hermed er det ene af formålene bag indførelsen af tilskudsordningen ikke længere aktuelt.

Naalakkersuisut finder desuden ikke, at forældre der har hjemmeboende børn stilles ringere økonomisk end forældre, hvis børn er på kostskole.

Forslaget har været til høring i perioden 22. juli 2009 til 25. august 2009. Høringssvarene er i videst mulig omfang indarbejdet i forslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg overlade forslaget til Inatsisartuts velvillige behandling.

Per Berthelsen, Tredje næstformand (S)

Ja, tak. Vi siger tak til medlem af Naalakkersuisut og nu går vi videre til partiernes ordførere. Først Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Jeg skal indledningsvis gøre opmærksom på, at dette indlæg fremlægges i samarbejde med Kattusseqatigiit Partiiat.

Det vedkommende beslutningsforslag er ikke nyt, da man allerede i 1978 i det gamle Landsråd begyndte at tildele tilskud fra 8. klasse og op efter. I 1982 lavede daværende Inatsisartut en forordning i forlængelse af det foregående, hvor man i 2006 stadfæstede den nuværende ordning som også vedrører indlemmelse af 10. klasse i Folkeskolen.

Vi er velvidende om at forslaget er en fortsættelse af de foregående Naalakkersuisuts arbejde.

I dag er skolepligten 10 år i Folkeskolen.

Fra Inuit Ataqatigiit's og Kattusseqatigiit Partiiat's side finder vi det

nødvendigt med en videre vurdering og nøje undersøgelser af forslaget om ophævelse af landstingsforordningen fra 2006 om tilskud til elever der er optaget på folkeskolens ældste klasser. Forslaget til forordningen efterlader efter vores opfattelse et behov for at foretage endnu en helhedsvurdering af bl.a. - især hvem dette forslag vil ramme, og hvilke konsekvenser dette vil have for de pågældende. Til denne betragtning hører de gennemgribende høringssvar, vi har modtaget fra bl.a. SIK og fra IMAK.

Vi er af den overbevisning at vi må sikre, at den i forslaget omtalte gruppe ikke bliver stillet ringere, som dette også anføres i høringssvaret fra SIK. Vi bemærker tillige, at det i Naalakkersuisut's forelæggelse klart bliver anført, at afskaffelsen af tilskuddet til elever i de ældste klasser uden tvivl vil medføre problemer for den omtalte gruppe.

Vi betragter ligeledes budskabet fra Lærernes Fagforening i Grønland IMAK som et vægtigt og detaljeret bidrag til forslaget, idet man her kender de mennesker, som dette forslag vil berøre og således sidder inde med det største kendskab til deres livsvilkår. Vi er enige med IMAK, når de skriver:

(Citat:) IMAK anbefaler derfor, at forslaget ikke gennemføres før, der foreligger en helhedsplan for børn- og ungeområdet, hvor det sociale element også indgår. Det bemærkes i den forbindelse, at hvis tilskuddet blot fjernes uden andet bliver sat i stedet, vil det gøre uligheden mellem børnefamilierne endnu større (Citat slut)

Vi vil erklære os enige i denne klare og utvetydige udmelding, og vi skal således udtrykke vort ønske om, at man i det efterfølgende arbejde i de relevante udvalg tager dette med i overvejelserne. Vi ønsker at udtrykke nødvendigheden af, at forslaget forinden 2. behandlingen bliver nøje gennemarbejdet af de udvalg, som forslaget bliver henvist til.

Vi vil på den baggrund anbefale, at forslaget i det videre arbejde bliver nøje vurderet i Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, ligesom vi betragter det for væsentligt, at forslaget forinden 2. behandlingen tages op til en detaljeret gennemgang i Familieudvalget.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Vi siger tak til Inuit Ataqatigiit ordfører. I den henseende er der mulighed for at kommentere hendes indlæg. Først er det Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Ja, det er ophævelse af tilskud til de ældste elever, 10.klasse i folkeskolen fra Inuit Ataqatigiits ordfører.

I den forbindelse kan jeg ikke se om de er imod eller for forslaget. Hvordan vil I fjerne det eller bibeholde det?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Debora Kleist, ordfører for Inuit Ataqatigiit og Kattusseqatigiit Partiiat. Værsgod.

Debora Kleist (IA)

Tak for spørgsmålet.

Her finder vi det vigtigt, ligesom jeg i mit indlæg har sagt, at den bliver sendt til nøje gennemgang i udvalget. Vi kommer ikke her for at sige, at vi er for eller imod. Vi vil gerne have åbnet en mulighed, fordi det er meget vigtigt, det er især allerede diskuteret i den seneste tid. Så ønsker vi udvalget skal have et meget stort udredningsarbejde i den henseende.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og den næste er Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Ja, tak.

Til Inuit Ataqatigiits fremlæggelse, forslaget til forordning efterlader sig efter vores opfattelse behov for foretaget endnu en helhedsvurdering af blandt andet især hvem dette forslag vil ramme. Eller er vi overbeviste om at man med dette forslag ikke stiller pågældende grupper ikke ringere. Og vi vil gerne vide hvem det er, I tænker på her.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Debora Kleist, ordfører for Inuit Ataqatigiit og Kattusseqatigiit Partiiat.

Debora Kleist (IA)

Tak, for spørgsmålet.

Og herved vil jeg have afklaret noget ved henvendelse til KANUKUKA, for det vi er vidende om at man i de ældste elever, dem der går 10.-11. klasser og blandt andet noget af dem, så vil jeg gerne

vide, hvor mange af dem vil blive ramt efter ophævelsen af tilskuddet. Og for at kunne sikre dette, så er der henvendelse til, at i og med sagen videresendes til udvalg. At disse også bliver nøje afklaret.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, tak. Og det næste der har bedt om ordet er Aleqa Hammond, Siumut

Aleqa Hammond (S)

Jeg vil gerne vide, at det tal du snakker om er det offentlige tal eller officielle tal og i den forbindelse vil jeg gerne spørge som det andet som er Inuit Ataqatigiits kendetegn er og det de arbejder for at man må forsvare det mindrebemidlede i samfundet. Og her er der masser af mindrebemidlede familier og dem der har elever i 8. klasse og opefter, der vil blive stillet endnu ringere. Vil I være med til det?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Debora Kleist, ordfører for Inuit Ataqatigiit og Kattusseqatigiit Partiiat.

Debora Kleist (IA)

Tak for spørgsmålet.

Der er 900 skoleelever i 9. klasse og ca. 900 i 10. klasse, derfor er der tale om 1800 elever. Og det er det officielle tal vi har. Jeg håber så på at jeg kan afgive det. Det er det jeg har modtaget. Og det er også korrekt at Inuit Ataqatigiit støtter med hensyn til de mindre bemidlede børn. Inuit Ataqatigiit støtter til stadighed de mindre bemidlede børnefamilier og netop på baggrund at dette, der er at denne sag bliver gjort meget seriøs og afklaring af undersøgelser og kræver at den sættes til 3 meget vigtige udvalg og det er så disse udvalg, hvor man ikke er gået bort fra Inuit Ataqatigiits meninger.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, tak. Og den næste der vil sige noget. Det er Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jeremiassen (S)

Tak, formand.

Og i det fremlagte så har jeg lagt mærke til at de nævnte elever at de ikke stilles i ringere vilkår. Det er også den hensigt man har. Folkeskoleelever der får midlerne, det er dem hvor forældrene har mindste indtægter. Og derfor er forældrene eller familien, når det får mindre penge til rådighed, så bliver de mærket i stort omfang.

Så er det så i forslaget her, så må jeg udtale at den ikke er veltilrettelagt og det er noget man vil haste igennem og man er ikke for at lave konsekvensberegninger og som du sagde til fremlæggelsen, så er det også det samme, derfor vil jeg gerne spørge, hvorfor har i ikke blot givet afslag på den, selv om det allerede er sagt at sagen er blevet udarbejdet ikke ordentligt og er hastet igennem. Og du sagde at i stedet for de mindrebemidlede men, her at de jo også beklageligvis de mindrebemidlede man fjerner midlerne fra. Hvorfor vil man ikke ligeså godt give afslag på den, når sagen er blevet udarbejdet så kaotisk. Fordi I undlader at tage stilling til om I er imod eller for forslaget.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Tak til spørgeren Kristian Jeremiassen, Siumut og nu Inuit Ataqatigiits ordfører Debora Kleist.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak for spørgsmålet.

Jeg vil gerne sikre, det er ikke sådan at vi ikke har nogen mening, men der er forskellige afdækningsopgaver. For at kunne sikre en afdækning, så sender vi forslaget til forskellige udvalg. Fordi vi altid kommer med udmelding også fra Inuit Ataqatigiit at de mindrebemidlede familier, det er noget vi til stadighed forsvare. At det at haste og arbejde og dem der arbejder med det har et ansvar. Det har vi ikke sagt i vores ordførerindlæg.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, tak. Og den næste der vil sige noget. Det er Jens Immanuelson, Siumut

Jens Immanuelson (S)

Ja, tak.

Dette beslutningsforslag og ved første behandling og den så har I ikke taget stilling til fra Inuit Ataqatigiit og derfor opfordrer I til, at den bliver sendt til relevant udvalg forinden anden

behandling. Her er det ellers interessant om man har taget en beslutning i Inuit Ataqatigiit vedrørende dette forslag. Altså med hensyn til dette samfund, de har været efter.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Tak, nu er det ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Tak.

Jeg skal endnu en gang sige, at vores hensigt er at man ved et afdækningsarbejde finder nogle forbedringer med hensyn til at gå videre med disse sager. Fordi vi gerne vil have afdækket samtlige, der har tilknytning til dette forslag.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og den næste er Aleqa Hammond, Siumut

Aleqa Hammond (S)

Ja, under valgkampen så har vi også hørt fra Inuit Ataqatigiit man siger at der er mange børn, der går sultne i skole. Og det har end ikke noget ordentligt at spise i skolen. Og nu er disse endnu engang mindrebemidlede familier, der vil blive hårdt ramt endnu engang.

SIK har sagt at de vil have nogle meget store konsekvenser IMAK har sagt det samme og partiernes ordførere, så kan vi alle sammen se at det vil ramme familien meget hårdt økonomisk. I jeres landsstyrekoalitionsaftale har sagt at der ikke skal være nogen negative konsekvenser. Hvad er det i vil få afdækket og finde ud af at I ikke kommer til at ramme familierne negativt? Her er der nogen, der vil blive hårdt ramt. Hvad er det i vil have afdækket?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak.

I forbindelse med det udredningsarbejde, så vil der være flere forskellige muligheder rent økonomisk at man kan tage nogle midler at der også er mulighed for at finde nogle andre midler.

Det kan man også gøre i udvalgsarbejdet. Som et eksempel kan jeg nævne at Inatsisartut for et eksempel med hensyn til deres studierejser eventuelt kan tage midlerne fra denne konto eller at disse rammer fra 0 til 130 er indtægtsgrænserne. Det er også en mulighed for at undersøgt disse. Det er så det henviste udvalg som tager udgangspunkt i deres undersøgelse og derved kan man sikre af dem der vil blive ramt, de vil ikke blive ramt, således at det ikke gør ondt så meget.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og nu er det Naja Petersen, Atassut, der ønsker ordet.

Naja Petersen (A)

Ja, tak.

Jeg vil gerne spørge, det som det tidligere har sagt at uden at få gentaget. At i 2005, Inuit Ataqatigiit skrevet under på en koalitionsaftale, der deltog de også at de ældste klasser i folkeskolen fra 9. klasse og opefter, de får mulighed for at få lommepenge. Og det er det som de har været med til som underskrivere dengang.

Nu vil jeg gerne sige, for dette blev fremlagt i finansloven også fordi I er med i landsstyrekoalitionen. Med hvilket grund med hensyn til ophævelse af tilskud til ældste klasser og gad vide hvorfor I har fået ændret jeres mening. Er det på baggrund af besparelse eller har i nogle andre grunde til det?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og nu ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Tak for spørgsmålet.

Det, der er sket i 2005, dem vil jeg ikke kommentere. Men, de forordninger fra Inatsisartut fra 2006, der har man sikret at der er 10 års skolepligt og derfor har man ikke sagt, af det der vedrører tilskud til ældste klasse dengang.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Mine spørgsmål bliver ellers allerede stillet, men jeg vil gerne have en mere uddybning af besvarelsen. At forslaget i så stort omfang rammer de mindre bemidlede og man allerede vidende om dette og et af deres udsagn det først skal ske noget undersøgelse, som blev forslaget.

Hvorfor vil I ikke trække ændringsforslaget tilbage. Er det en mening, der er taget op fra den blå luft. For dette kan ikke være tilfældet. Jeg vil gerne vide, hvorfra jeres meninger kommer.

Er det jeres politik at kunne gøre sådan noget fra Inuit Ataqatigiits side?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Jeg forstod ikke af, hvad er det du snakker om der dukker op fra den blå luft?

Selvfølgelig er denne sag ved at blive førstebehandlet nu og derigennem har vi mulighed for at hvem som helst kan komme med en revurdering. Revurdering vil medføre at vi har denne stillingtagen og den kan så sendes til udvalgsbehandling og vores opfordring ligger deri.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu vil Hans Enoksen, Siumut, have ordet.

Hans Enoksen (S)

Tak, Formand.

Er der tale om nedsættelse af tilskud til ældste elever. Det undrer mig lidt, fordi siden efter og under valgkampen, så er det hele laster går som Kattusseqatigiit Partiiat, Demokraterne og Inuit Ataqatigiit, af dem der har råb allerhøjest op og komme med udmelding om at man finder børn, der går sultne i seng. Men nu, efter I har overtaget ansvaret, så kan vi se at beskyttelse af de mindre bevillige, det er noget vi må ophøre med og det accepter vi overhovedet ikke fra Siumut med følgende begrundelse. At husleje stigninger, der har man allerede højt på. Det vil sige at boligerne vil stige af den der råber, at dem der kommer i skole sultne. De har råb op om det er så forsvaret det mindre bemidlede, du sagde at I stadig bibeholde. Det er det mindre bemidlede, der nu vil blive ramt.

Jeg vil gerne spørge om det er reelt med at forsvarer disse? Det er det jeg gerne vil vide.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Forinden vi går i gang, skal jeg lige gøre opmærksom på at opfordre at vi ikke laver en zig zag-kurs og at man stiller spørgsmål med henhold til denne overskrift. Selvfølgelig kan man blande andre lidt, men man skal være lidt påpasseligt med at man ikke gør det overdreven.

Så er det ordfører.

Debora Kleist (IA)

Jeg kan blot komme udmelde at det der er tale om tilskud til ældste klasser i folkeskolen. Og det er på baggrund der er fremlagt. Og min fremlæggelse, står det også at de mindre bevilliges børn, at der sker en på baggrund af endnu mere afdækning også man er ikke side stillet og der på baggrund af mere klar og mere bøjede undersøgelser, vi har sendt disse til disse udvalg. Og med hensyn til sultne børn, jeg mener at jeg ikke kan få dem kommenteret her, fordi det er ikke med her. Her er der tale om tilskud til de ældste klasser i folkeskolen.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, tak. Jeg skal lige præcisere at jeg måske har sagt noget med, der kan misforstås. Men at man kan tage et eksempel. Det er altid en mulighed. Man kan komme med et eksempel i denne debat. Og selvfølgelig hvis der kommer et, så kan man komme med et meget kort eksempel.

Den næste er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det er Siumut er i dit ordfører indlæg, så lige før, her er der tale om tilskud til ældste klasser og for at kunne bibeholde den, så vil jeg gerne efterfølgende anden mulighed og at man også kan tage nogen fra Inatsisartuts konto, vedrørende studierejser. Den der er allerede sikret midler, der er taget og det er en ordning der allerede går det godt.

Vi finder midler og blot at fortsætte med den. Og det er den mening I har?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Debora Kleist (IA)

Ja, tak for spørgsmålet.

Vi efterlyser muligheder og vi har så nævnt disse muligheder med hensyn til at man kan hente nogle midler. Og det er det eksempel jeg har brugt.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Bitten Høegh-Dam, Siumut.

Bitten Høegh-Dam (S)

Ja, tak.

Under valgkampen, så kan jeg huske hvis jeg ikke husker forkert at Inuit Ataqatigiit syd grønland og man har lovet at det overhovedet ikke skal fjernes. Det er noget som jeg altid husker i det her tilfældet. Og nu er det helt modsat, helt modsat at man skal have et bedre liv og mere lige, det er noget man har givet til sådan nogen.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Tak, nu er det ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak til spørgsmålet.

Det der er udmelding under valgkampen, dem vil jeg ikke besvare. Fordi jeg kan ikke forsvare andre folks udmeldinger i forbindelse med valgkampen. Her er der tale om ældste skoleelevers tilskud.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jeremiassen (S)

Også mine bemærkninger lige før. Og det jeg har spurgt om den blev blandt andet ikke besvaret. Fordi der blev sagt blandt andet følgende.

At disse elever, det er dem der bliver ramt og dette vil medføre dårlige konsekvenser. Hvorfor med hensyn til at det vil få dårligere konsekvenser og ikke fremsætte et forbedret forslag. Hvorfor ikke blot give et afslag til den. Fordi du sagde lige før at man eventuelt har snakket om hvor fra man kan

finde nogle midler. Jeg mener også vi her er påpasseligt med under den samling. At den lige så snart man vender noget og tager den som min begrundelse, alt er tilrettelagt lovgivningsmæssigt. Og at disse aftaler at med i finansloven.

Derfor vil vi for at præcisere, du sagde lige før at det vil medføre dårlige konsekvenser. Hvorfor ikke blot givet afslag på den og det du har sagt at ophævelse af denne forordning at den træder til nøje undersøgelse. Jeg mener, at Naalakkersuisut som minimum skal have afdækket alt fremlæggende over for os Inatsisartut, så lader os den der parat til behandling her i Inatsisartut salen. Det er den arbejdsform vi skal bruge.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Forinden vi går videre, så vil jeg lige kommentere at det er meget klart at Inuit Ataqatigiit ikke har taget stilling til punktet. Men i forbindelse med udspørgningen, så har der sagt at der måske er muligheder, hvis man skal tage midler derfra. Men at undersøge mulighederne for bevillinger, hvorfra det kan tages og derfor er der ikke grund til at få ladet gentaget. Og her kan man også se at Inuit Ataqatigiit også har viljen til at finde nogle finansierings midler.

Så er det Per Berthelsen, Siumut

Per Berthelsen (S)

Til Debora Kleist Inuit Ataqatigiit håber på at vi kan blive enige om følgende to ting, nemlig at det nævnte midler og bagved liggende er mange teenagere. Det er noget som vi kan blive enige om. Jeg håber også på at vi også kan blive om, nemlig at det berørte teenagere af dem der i det daglige har behov for at købe noget som de selv peger på og jeg håber også på at vi også kan blive enige om, at denne ordning selv om der er forskel mellem de uddelte midler at i og med at den er trådt i kraft. Så kan man sige at man behandler egne ens. Her finder jeg det lidt mærkeligt og derfor vil jeg gerne spørge til Debora Kleist om du støtter sådan en arbejdsform.

Det vil sige at man først fratager dem og finder ud af undersøgt af hvilke konsekvenser det har. Fordi det er noget til min mening og den ordentlige arbejdsform ud fra undersøgelserne at man først tager en beslutning. Fordi jeg er forundret over og kommer med et hjerte, så og finder ud af om du vil kunne støtte sådan en arbejdsform, som jeg har skitseret.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak.

Jeg vil lige præcisere at man stadigvæk ikke har fået fjernet. Den sag på går. Den kan første behandles nu. Med hensyn til tilskud til teenagere, den er ikke færdig behandlet endnu og vi er i gang med at behandle sagen nu. Den er ikke fjernet endnu. Derfor at der sker en seriøs afdækning og den sættes til det standpunkt debat igen. Det er noget som vi sætter pris på fra Inuit Ataqatigiit.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Ja, tak formand.

Vi arbejder ihærdigt for at man stadigvæk bibeholder blandet på baggrund af samtlige partier, her altid kommer ud for, den seneste tid. At vores indtægter er så ulige at uligheden er større end amerikanernes. Fordi der er så nogle befolkningsgrupper der har så små indtægter, samtidig med at man siger at dem der har mest indtægter yder distræt, bygder og fiskere og fanger familier, at man fratager deres børn og det er dem, det går ud over, man er ikke færdig med at fjerne dem, men den fortsætter indtil at den skal fjernes. Vi finder det uacceptabelt. Og til Naalakkersuisut finanslovforslag så har man selv om at man 25 million kroner er når velfærdskommission har arbejdet, så skal man medtage det. Hvorfor kan man ikke ligeså godt tage midlerne derfra. Fordi midlerne i "gåseøjne" ikke kan sættes i skjult konto. Det kan man ikke for i samfund sådan. Landtingsmedlemmerne må forstå at såfremt at man skal gå inden for finanslovforslaget at alt bliver nøje forklaret. Vi går ikke ind for at man fratager midlerne fra de mindrebemidlede familier.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Jeg kommer med en udmelding om at jeg håber så på at det udvalg der vil behandle dette. At man husker dine bemærkninger.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, der er mange der har markeret for at sige noget. Der skal jeg engang lige erindre om at det er korrekt det fremlæggelse man har ikke taget stilling taget og det er Inuit Ataqatigiits ordfører, de siger at der er mulighed for at finde nogle midler via udvalgs arbejde. Derfor at undgå gentagelser, så er det meget klart at Inuit Ataqatigiit har viljen at lade sagen gå videre uden at gentage det. Så er det meget korte og anderledes spørgsmål, så kan I få mulighed for det. Den næste er Aleqa Hammond, Siumut

Aleqa Hammond (S)

Så med hensyn til at Inuit Ataqatigiit har udmeldt, vil jeg gerne læse det kommission for livskvalitet og det punkt vi snakker om det vil altså forringe levevilkårene. Den vil ramme familiernes økonomi meget meget hårdt. Det kan endda medføre at skoleelever fra første klasse og opefter. Vi er nødt til at arbejde for at afhjælpe familien med økonomien. Deri vil der så ske en forringelse i undervisningen. Og Nalaakkersuisut Siulittaasuat har i sin åbningstale har hele tiden snakket om forbedring af uddannelsen og det er fremtiden. Eftersom det står der som ordfører for Inuit Ataqatigiit med hensyn til et forslag for Nalaakkersuisut som ikke er velundersøgt og som man ikke har undersøgt konsekvenserne, spurgte den ikke hvor forberedt bedre, skal det først tages op her i Inatsisartut. Er det ikke noget du kan være med til?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Tak.

Med hensyn til sager her og så vil Inuit Ataqatigiit så vil være med i færdigbehandlingen den anden i forbindelse og afdækning af forskellige aspekter i sagen. Således at man også af hensyn til behov børnene har. Det er derfor vi vil være med i arbejdet i forbindelse med videre behandling af sagen og i samarbejde med 3 nævnte udvalg. Således at vi kan afdække det forbedrede eventuelt forbedringer og det udmeldinger af således at det bliver klare til en beslutning.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Tak.

Hvis du kan gå med til det, så vil jeg lige citere Inuit Ataqatigiit.

IMAK anbefaler derfor at forslaget ikke gennemføres før der forelægges en helhedsplan for børnene og unge området. Og hvor det sociale også indgår. Så står der også noget om det videre. Vi erklærer også i denne klar over 27 udmeldinger og vi skal ligeledes også udtrykke vores ønske om det.

Det jeg vil sige i denne forbindelse, det er hvad er det inden for det sociale element, en helhedsplan, hvad er det helhedsplan man snakker om. Altså hvornår gennemføres denne helhedsplan?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Tak, for spørgsmålet.

Det du citerer fra IMAK, så er det udmelding fra IMAK med hensyn til eventuelle konsekvenser for det der bliver ramt. Det er det vi støtter fra Inuit Ataqatigiit med hensyn til udvalgets behandling. Og udvalget for uddannelse, forskning og kirke. Det der vedrører selv faget undervisning og det der vedrører selve familielivet og det sociale med hensyn til de forskellige tilskudsformer. Det kan så udvalget komme med en nærmere inden for med altså også finde eventuelle eller alternative muligheder indenfor de forskellige tilskudsformer. Men, jeg kan på stående ikke sige noget hvornår vi kan gennemføre disse undersøgelser.

Først skal det igennem udvalgsbehandling. Altså, så vil vi også bruge den mulighed det har.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit.

Hans Aronsen (IA)

Jeg skal lige påminde om at formandskabet sagde noget om manglende menings tilkendegivelse med hensyn til Inuit Ataatigiit også henviser blot til Inuit Ataatigiits udmelding.

Ja, Inuit Ataatigiit har meget klare mening med hensyn til punktet. Selv om det bliver benævnt som noget at man ikke har taget stilling til sagen. Her bliver der blandet sagt at det er ikke vel tilrettelagt forslag.

I udmeldingerne med hensyn til 9 og 10klasserne, når den tid der er forbi, så er det så tidsfristen er overstået at således at man ikke bliver tildelt det skolepenge man har, blandt andet med hensyn til fravær fra skolegangen og man så ikke bliver udelukket for at få denne.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Inden vi går videre, med hensyn til påstanden om at formandskabet har taget stilling til, ja det er med hensyn til Inuit Ataatigiits holdning til sagen, det jeg har sagt der således at det Inuit Ataatigiit vil have sagen vil yderligere belyst i udvalgsarbejdet. Således vil det først have en stillingtagen først efter behandlingen i udvalget. Det er derfor jeres ordfører har hele tiden forklaret at sagen først skal belyses i udvalgene før Inuit Ataatigiit kan tage stilling til sagen. Det er derfor. En konklusion af det der bliver sagt fra formandskabet. Også fordi jeres ordfører har gentagne gange været igennem understreget dette. Og nu er det ordføreren.

Debora Kleist (IA)

Tak, for dit spørgsmål med hensyn til fraværs timerne. Når 9. og 10. klasses eleverne, hvis der har haft fravær op til 8 timer og hvis det er overskredet denne grænse, så bliver det udelukket fra dette tilskud. Men nogle af månederne, så drejer det sig om 10 timer, når det drejer blot om hvor mange undervisningstimer det drejer sig om. For eksempel februar måned, så må det ikke overskrede 8 timers grænsen. Det er nok det du hentyder til.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Inden vi går videre. Der er 4, der har markeret for at får ordet. Når de der har markeret har været igennem, så går vi videre til næste punkt. Det her er ved at får meget gentagelser. Næste bliver Jens Immanuel, Siumut.

Jens Immanuel (S)

Inuit Ataqatigiit og Kattusseqatigiit Partiiat, jeres fremlæggelse, I kan tage stilling til sagen i første behandlingen. I har flertal i koalitionen og I er med i denne koalition. Hvad kan så samfundet regne med skal tilskuddet fortsætte eller er der ingen tilknytning til forslaget fra jeres side? Ja, første behandlingen med danner jo grunden for anden behandling, derfor er det derfor meget vigtig for også dem der vil blive ramt i samfundet at vide hvilke holdning vi kan forvente fra jeres side.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Debora Kleist ønsker du at knytte bemærkninger hertil?

Debora Kleist (IA)

Ja, tak for spørgsmålet.

Som ordfører for Inuit Ataqatigiit skal jeg understrege at det der har behov i blandt børnene, det vil vi også arbejde for. Derfor har vi disse anbefalinger i forbindelse med denne første behandling til anden behandling.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Per Berthelsen, Siumut. Værsgo'.

Per Berthelsen (S)

Jeg vil lige her opponere mod min ven Hans Aronsens, medlem af Inatsisartuts ord. For det er ikke en stillingtagen det der sker her, en stillingtagen er enten at støtte eller ikke at støtte, og vi plejer at sige at den grønlandske tekst i forelæggelserne er det afgørende.

Jeg vil lige læse overskriften for Siumuts stillingtagen, ”forslag til inatsisartuts lov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser”, i deres forkastelse af forsvaret er deres grundlag. Dette bliver med tydlighed taget afstand fra i Siumut, man ønsker ikke at denne bliver ophævet. Men det, vi efterlyser, er ligesom hr. Jens Immanuelen sagde det, om befolkningen kan regne med at Inuit Ataqatigiit støtter eller ikke støtter sådan et forslag?

Som det ser ud nu, udfra det forelagte, ser det ud som om man er bange, og henviser opgaven til anden side. Det finder vi uacceptabel i Siumuts øjne, for vores pligt her som medlemmer af

Inatsisartut det er at godkende den eller forkaste den. Ville det ikke have bedre såfremt Inuit Ataqatigiit har sagt, at først når det er undersøgt at fremkomme med denne henstilling.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, det er ikke et spørgsmål vil jeg ikke svare. Men vi tager bemærkningerne til efterretning.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og nu til andensidste spørger, Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Jeg har 2 spørgsmål.

Som det første, jeg vil tage Qaasuitsup Kommunea som et eksempel af børnene. Der er 251 børn, der bliver ramt i Qaasuitsup Kommunea. Det er altså det mindre bevilliges børn, der vil blive ramt i deres gennemførelse af folkeskolen. Og Qaasuitsup Kommunea har allerede økonomiske problemer og der medfører behov for økonomisk hjælp. Ved ophævelse af det. Når jeg mener om hvad det så I vil have afdækket som det andet. Med hensyn til som det ordfører på vegne af dit parti sagde, at den først skal udvalgsbehandles og vurderes og når forbedringstiltagende er blevet tydeliggjort så vil I tage stilling til den. Så vil jeg gerne spørge din fremlæggelse, hvad er det for nogle forbedrings tiltag i forstiller jer?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak.

Disse forbedringstiltag som vi betragter, det skal afdækkes. Først så vil jeg gerne vide hvor mange blandt disse ældste folkeskoleelever at efter ophævelse af tilskud, hvor mange børn og hvor store børn vil blive ramt. Og dermed vil deres vilkår i det daglige og med hensyn til dem, kan blive

forværret. Alt det der vil blive afdækket og vi vil gerne vide hvilke konsekvenser det endelig skal have. Det er ikke sådan at vi ikke har nogen meninger om det.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, som den seneste ordfører til Inuit Ataqatigiits ordfører. Så er det Kaali Olsen fra Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Nu kigger jeg på finanslov forslaget til næste år. Og det står hvilke grænser man kan have, hvis man vil have tilskud. Det er så hvis man har 210.000, så ydes der mindre tilskud. Kan man forestille sig at disse beløbs grænser bliver undersøgt i udvalget at for at finde ud af hvem der bliver hårdest ramt og måske blandt andet at man kan støtte flertallet, der vil blive tilgodeset.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak for dit spørgsmål.

Jamen, tidligere så har jeg også nævnt at den mulighed, det er at man kan få ændret beløbsgrænserne. Som for et eksempel fra 0 til 130.000 indtægter, så skal man have så og så meget. En af mulighederne er og det er det der kan blive afdækket i udvalgsarbejdet.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, dermed siger vi tak til Inuit Ataqatigiits ordfører. Og vi går så videre og den næste er Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Tak.

Siumut har følgende kommentarer til forslaget vedrørende ophævelse om tilskud til folkeskolens 8. klasse og opefter.

Efter formanden for Naalakkersuisuts åbningstale, sagde han under krydsild vedrørende emnet, at forslaget til Inatsisartuts lov er blevet til efter grundige overvejelser.

Måske har de overvejet det grundigt! Men vi i Siumut mener, at Naalakkersuisut ikke har gennemtænkt eventuelle konsekvenser, hvis loven bliver vedtaget. De eneste begrundelser i deres forslag er, at forordningen er blevet for gammel og at eleverne i folkeskolen nu er skolepligtige til og med 10. klasse.

Jeg er sikker på, at vi i alle partierne kan blive enige om, at vi sender vore børn i skolen, så de kan forberede sig til fremtidig erhvervsuddannelse, og ikke kun fordi de får tilskud i de ældste klasser. Men en ting, vi alle skal huske på er, at tilskuddet til eleverne er meget vigtig for mange forældre, og er en vigtig del af familiernes økonomi, især for familier med flere børn og enlige forsørgere. Det er det samme signal IMAK sender med baggrund i skolernes erfaringer.

Vi forstår og støtter lærernes organisation IMAK's bekymring ved høringssvaret. Lærerne er jo dem, der dagligt arbejder tættest med eleverne og ved problemerne bedst. Derfor opfordrer vi venligst Naalakkersuisut om at genvurdere IMAK's høringssvar. Siumut og IMAK er uforstående for, at Naalakkersuisut benytter hver lejlighed til at understrege skævhederne i samfundet, og samtidig ønsker at skabe større forskel skolebørnene imellem.

Forslaget om ophævelse af tilskud til skolebørn får mig personligt til at mindes min egen skoletid. Jeg har som barn, og især ved overgangen til ungdommen boet hos to pensionister, og jeg ved hvor vigtig tilskuddet var for mig - og ikke mindst for dem der opdrog mig. Jeg er overbevist om, at mange forældre i dag føler det samme.

Den største grund til at Siumut er imod forslaget til ophævelse af tilskuddet til større elever er, at vi er bange for, at de større børn dropper skolegangen for at gå ud og tjene penge, selvom der er skolepligt til med 10. klasse. Hvis forældrene forlanger, at deres barn skal ud af skolen og være med til at tjene til dagen og vejen, hvordan kan vi så sikre, at få barnet tilbage til skolebænken?

Med disse ord, gør jeg det klart, at Siumut ikke støtter Naalakkersuisut's forslag.

Tak.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Vi siger tak til Siumuts ordfører. Nu er der mulighed for at kommentere indlægget. Og nu første spørger er Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Tak.

Det er meget en glæde at kunne at Siumuts ordfører også er bekymret, fordi samme som vi er bekymret for fra Inuit Ataqatigiit og sikkert også er bekymret for. I den forbindelse vil jeg gerne spørge ordføreren om Siumut vil ligesom kræver genvurdering af grænserne. Med hensyn til økonomien og med hensyn til indkomst størrelserne og de der har mest behov ligesom kan tilgodese i den sammenhæng også i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Tak.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Disse forældre med hensyn til indkomst grænserne, det har vi endnu ikke drøftet i Siumut. Netop fordi Naalakkersuisut udelukkende har et forslag om ophævelse af skolepengene. Men vi er dog åbne over for at det for at snakke om det fra Siumut. Det vil vi være interesseret i at gøre.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Næste er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Siumuts ordfører har meget klart udmeldt om vores meget klare og u tvetydige holdning og med hensyn til grænserne. Så sagde han noget om at vi eventuelt kan snakke om. Det er et spørgsmål om ophævelse af en forordning. Det er det. Det er derfor jeg kommer med en nærmere forklaring for det.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Det var en understregning. Vi går videre, den næste er Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Jeg vil lige spørge om det I er bange for, altså de børn der er ligesom droppet skolen. Har i nogen dokumentationer for det? Vi har jo en 10års skolepligt for nuværende tidspunkt og hvis de ikke gør det, så bliver forældrene stemplet som nogen der omsorgssviger børnene.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Ja, det er realistisk at sige det. Jeg har nogle familier medlemmer i Sisimiut, som er gået ud af skolen uden at gennemføre 10. klasse, men vi har ellers henvendt os til IMAK for at indhente yderligere dokumentationer men IMAK har ikke kunnet besvare vores spørgsmål. De henvist os til Naalakkersuisut. Men Naalakkersuisut har endnu ikke besvaret vores henvendelse.

Men, jeg er bange for at for et eksempel min datter, hvis jeg tager hende ud af skolen i 8 eller 9 klasse, hvordan kan myndighederne tvinge hende til at gå hende til skolen. Jeg kan ikke forestille mig at politiet hver eneste morgen vil hente, for at få hende i skole.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Tak, Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit, ønsker ordet igen.

Kaali Olsen (IA)

Og det er noget som Kommunen skal sikre om, om barnet går i skole og hvis det ikke er tilfældet så skal de reagere meget straks. Det er blot en orientering, fordi der er tale om skolepligtige børn. Men har i fået undersøgt med hensyn til dem der blev ramt af, hvor skæv de vil blive ramt?

Man sagde at man får et tilskud fra 9. klasse også når de har så små midler, hvem er det så der vil blive ramt, er det også i mellem klassen der også vil blive ramt i mindre omfang. Har i fået det undersøgt?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Landsstyrets forslag, så kan man sige at op til 195.000 kr. af forældre der har indtægter og det er så børn de får 11.484 kroner ca. om måneden. Det er når denne forordning ophævet. Det vil sige at forældrene til disse, det vil blive 1100 kroner fattigere og det er det vi er bange for.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og nu ønsker Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, ordet.

Juliane Henningsen (IA)

Det er forståeligt at jeres bekymringer og spørgsmål. Det er noget vi kan få undersøgt. Det er også nødvendigt. Det vi har sagt fra Inuit Ataqatigiit er at man fra SIK eller IMAK der hvor meget barnet får og måske eventuelt, de forskellige metoder der er tale om her. Jeg vil gerne vide at IMAKs afslag til forslaget er om det kan være interessant at henvise til udvalgsbehandling.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Vi fra Siumut sagde meget klart at ophævelsen af dette forordning så må Naalakkersuisut, det er det vi har givet afslag for.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, der ønsker ordet.

Olga P Berthelsen (IA)

Til Malik Berthelsen, du sagde at når den bliver henvist til udvalgsbehandling så er det jo disse beløbs grænser man i udvalget kan diskutere for at få undersøgt og det er I interesseret i og i vil få diskuteret i jeres gruppe. Har i fået det diskuteret eller er nu blandt andet forældre med for et eksempel op til 1 million kroner indtægter at disse også med hensyn til tilskud til ældste klasser at man i forbindelse med fordeling til de minder bevillige at de det eller kan få større, fordi alle børn får jo tildelt tilskud uanset forældrenes indtægter. Har I tænkt på at vi har så mange midler i en kasse og hvis vi får dem fordelt til de mindre bevillige, at de mindre bemidlede vil få større tilskud. Hvad mener I egentlig om det?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen. Først når det røde knap er tændt, kan du tale.

Malik Berthelsen (S)

Her med hensyn til tilskud til ældste, det der uanset om forældres indtægter. Det er ikke forældrene af børn det er op til 130 000 kroner, det er maksimum beløb de får. Det er ikke korrekt at uanset hvor forældres indtægter er så store. Det bliver delt ud afhængig af forældrene indtægter.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det vil være godt, hvis vi har denne mulighed at man kan samle sig for at undgå dette. Det er det vi har gode forhåbninger fra Siumut. Men overskriften indeholder ikke noget beløbsgrænser, men overskriften er ophævelse og når den bliver ophævet, så har vi ikke længere mulighed for at snakke om beløbsgrænser. Det er blot til præcisering af dette. Derfor at denne ikke er velbegrundet og velunderlagt af hvilke konsekvenser analyse der er. Det er det som Inatsisartut vil tage stilling til.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Det er...

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Det var kun en udtalelse. Den næste er Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Til Siumuts ordfører. Hvad mener du om følgende at hvorfor det teenager går i skolen, går det i skole fordi de får tilskud eller går de i skole, for at kunne sikre deres egen fremtid.

Hvad er det vigtigste blandt disse grupper? Om man vil undervise blot for at bibeholde tilskud eller er det ikke for at oplære og uddanne nogen? Hvad er det vigtigste i disse to?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Hvis du har hørt nøje efter i min ordfører indlæg, at vi fra Siumut går ind for at børn har 10 års obligatorisk skolegang og vi sender også vores børn til skole for at give dem værktøj til at tage en uddannelse i fremtiden. Men vores præcisering fra Siumut, den vil jeg gentage. At selv om det er 10 obligatoriske 10. klasse ophold. At vi er bange at det blot går ud af skolen.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Og nu ønsker Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, at tage ordet.

Olga P Berthelsen (IA)

Grunden til i mit spørgsmål. Det er for at det har vi hørt til stadighed at alle børn skal behandles ens også med hensyn til beløbet midlerne, hvis det er på baggrund der er i. Hvad i mener om det? Børn skal behandles lige økonomisk.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Hvis det skulle få tildelt afhængig af forældrenes indkomst, så er det vi behandler. Det er kun alene det vi har behandlet fra Siumut. Derfor kan vi ikke få besvaret det du har spurgt om, fordi vi har ikke fået det behandlet i Siumut endnu.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er nu Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Ja, tak.

Altså, jeg finder det oplagt til at udnytte af dette forslag i forbindelse med udmelding af den sendes til kultur, uddannelse, forskning og kirke udvalg til familieudvalg og behandles.

Jeg mener at vi princippet er blevet enige om og derfor især at der stadigvæk er mulighed, i og med at udvalget i sit arbejde undersøgelse kan fremsætte et ændringsforslag, fordi det er korrekt at det

nok at give afslag på den. Fordi vi har alle sammen viljerne i samtlige partier at fremlægge noget reelt og faktisk og opnå kompromis er der tale om mange elever og forældre man snakker om. Derfor har vi viljen fra Inuit Ataqatigiit. Og hvis Siumut kan være med at den henviser til udvalgsbehandling, så kan man ellers gå videre med sagen og finder nogle forbedrings løsninger. Hvad mener I om det?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Så længe den ser ud som sådan, så vil vi ikke være med fra Siumut. Rent personligt er jeg glad for at Inuit Ataqatigiit med hensyn til at Naalakkersuisut forslag ikke går en for den eller vi vil have stillingtagen til anden behandling. Og jeg er glad for at vi endnu ikke går ind for den. Så længe den ser ud, så finder vi det uacceptabelt at med hensyn til at erstatning for dem, der vil blive ramt, så længe Naalakkersuisut ikke støtter forslaget. Så vil vi ikke være med.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit.

Isak Hammond (IA)

Ja, tak.

I din fremlæggelse, så sagde du at forældrene har bestemt at børn skal droppe skolegangen og går ud og tjene. Hvordan skal vi så sikre at børnene skal gå i skole. Og det du vil få mig til at tænke over at det ikke er børns skolegang der er det vigtigste, men den daglige økonomi der er den vigtigste. Når man mener sådan, hvor realistisk det er med hensyn til at forsvare børns rettigheder og med hensyn til at udvikling og udbygning under sociale valg. Er det dét I vil have? Med hensyn til børns udvikling og deres pligter til at få en undervisning. Er det ud fra midlerne i vil lave en ordning og værdsætte den. Er den så stor? Og med hensyn til børn, at man tager den ud af folkeskolen, hvor stort omfang kan i får det forsvaret? Fordi I kom med en udmelding om her at et barn må droppe skolegangen, for at tjene midler, men børn skal jo ikke forsørge familierne og midlerne er ikke så store. Derfor er det ikke hensigtsmæssigt, det du sagde og i forbindelse med samfundsforvaltning. Det er ikke realistisk. Derfor ser jeres målsætning ud i Siumut?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Det er vores målsætning fra Siumut at vi har sagt at vi er for at børn skal have 10 års skolepligt. Vi skal huske på at der er mange forældre ligesom mig og dig, det har ikke samme mulighed, altså lønninger i Inatsisartut, hvis det har det samme. Mange forældre har ikke samme muligheder til indtjening. Det er det vi er bange for. Det er 1100 kroner for mindre bemidlede, der er tale om mange midler. Vi har alle sammen været unge og i forbindelse med teenager og nu ved vi godt hvor mange udgifter man har, mens vi har meget mere og vil gerne have det samme tøj som andre unge, når vi har samme alder. Derfor er 1100 kroner for mindre bemidlede mange penge.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu ønsker Astrid Fleischer Rex, Demokraterne, at tage ordet.

Astrid Fleischer Rex (D)

Malik Berthelsen, du sagde lige før at hel op til 155 000 kroner, når forældrene har indtægter. At det er så deres skolebørn der får tilskud. Af samtlige børn, af der får 195.000 kr. forældre grænsen tilskud. Men vi er vidende om at mange klasselærere ved 9. og 10. klasse og når der er tale om 20 til 25 år, så laver de og udregner og procentvis hvor længe de har gået i skole med godkendelse eller ej. Og man regner så ud, hvad månedsslutning med af mange timer for at beregne fraværsprocenten. Mener du ikke at lærerne ellers skulle bruge disse timer til forberedelsesarbejdet.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Det første for til med 195.000 kroner af indtægts grænse af samtlige børn, kan have tilskud uden at antyde om det. Det står meget klart der.

Og med hensyn til det andet spørgsmål, at forældrene og uanset om tilskud af er i kraft eller ej, det er allerede deres forpligtelser for hvem der kommer i skole eller ej. Det står også der.

Derfor uanset om man fjerner tilskud for at gå i skole, det vil ikke få mindre at arbejde for. Fordi de har forpligtelser til at lave registreringer og de lavet det disse registreringer uden at få penge for det.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Tak, formand.

Erindrer om at det man snakker om her, det er forslag fra Naalakkersuisut nemlig forslaget til Inatsisartuts lov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever der er optaget til i folkeskolen ældste klasser. Og her er det så medlemmer fra Inuit Ataqatigiit og medlemmer fra Kattusseqatigiit herved blot erindrer om til disse at når vi snakker om den skal sendes til udvalgsbehandlinger og behandles i udvalget, hvordan kan man finde en anderledes ordning der, fordi der er tale ikke om her at for ændret denne forordning, men det man snakker om her det er ophævelse af forordningen. Hvis man snakker om at arbejde for at ændring af forordning, så skal man først give afslag dette forslag og får den fjernet. Og først derefter at behandle et ændringsforslag.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Af ud fra det jeg kan se, så er det et absolut flertal, der henviser til udvalgsbehandling. Uanset om man er imod dette overskrift, så kan udvalget også give afslag i forbindelse med den behandling. Derfor skal den behandles der og jeg kan også sige fra og beregnet at det absolut flertal blandt medlemmerne i Inatsisartut der vil sende den til udvalg og man kan ikke give afslag for at flertallet allerede talt. I forbindelse med dette arbejdet, kan jo være at man giver afslag for så længe overskriften står som sådan. Derfor må man også respektere flertals udmelding og afvente udvalgsbehandlingen.

Derfor skal efter den sidste taler gå videre til næste punkt. Astrid Fleischer Rex, Demokraterne.

Astrid Fleischer Rex (D)

Jeg vil lige komme med en rettelse til ordføreren. Det er således at hvor børns forældre har 195.000 kr. i indtægter, så har børnene rettigheder i 9. og 10. klasse og for få disse tilskud. Men, der er også nogle af dem, der så umiddelbart kan få dem udbetalt.

Af dem der har haft 10 % fravær i løbet af en måned, så mister de disse og der er mange og du sagde også samtlige lærere hver eneste dag skal registrere, hvem der er i skole og hvem der ikke er ej. Og hvem der er syge og lignende. Hver månedsslutning, jeg sagde at så er det klasselærere, selv om det har lavet daglige registreringer, med hensyn til det alene på baggrund af tilskud til elever, så laver de samtlige procentvis beregninger af til samtlige børn. Når klasselærere for 9klasser uanset om det 20 eller 25, så skal det være månedsslutning beregnede procentvis hvor mange der har været fraværende. Og denne bliver beregnet ved at bruge af flere timer at lave det. Det er også derfor jeg spurgte at denne tid, at det ikke bør at den bliver brugt til forberedelsesarbejde.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

I side 2 i Naalakkersuisut redegørelses skal jeg lige få det citeret.

Ja, denne registrerings skal i samtlige skoler i 9. og 10. klasser og den forbindelse så kan jeg udtale at forældrene i forbindelse med arbejde allerede registrere børnene og den eneste administrativ lettelse det er tilbage melding. Det er det eneste.

Og det er når det har arbejdet mere en 10 timer eller været fraværende over 10 timer at de ikke længere får tilskud. Den støtter vi principielt. Hvorfor skal et barn, der ikke går i skole først får udbetalt penge med månedsslutning, når der har været udbetalt tilskud.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu ønsker Astrid Fleischer Rex, Demokraterne igen at tage ordet.

Astrid Fleischer Rex (D)

Når det har opnået disse 10 % om måneden, dem der bliver beregnet af lærende, det jeg snakker om daglige registreringer, men det er månedsslutning at man laver procentvis udregning af fravær. Dem vil jeg ellers bruge til forberedelsesarbejdet hvis jeg var lærer.

Ja, forældre med 1100 kr. om måneden og nogle af dem 700 og hvis de har så stort behov for dem at det vil medføre at det trækker deres børn ud af folkeskolen og lade dem arbejde. Mener du så ikke at det skal lige være under socialforvaltningen? Fordi det er meget bedre at man støtter forældrene rent socialmæssige end det tilskud børnene får fra skolen?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

At man allerede har at den ikke giver så stort arbejde for lærere, jeg vil hellere have lærerne har arbejdet med mere end at børn ikke længere har tilskud. Jeg værdsætter at børn får tilskud.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit.

Juliane Henningsen (IA)

Ja, tak.

Det er helt sikkert at dette spørgsmål i forbindelse med udvalgsbehandling og i forbindelse med forvaltninger det sker i udvalg. Også fordi vi har sådan en arbejdsform. Når vi henvender til udvalg, så er det mange forskellige spørgsmål. Vi kommer i dialog om, jeg finder det interessant at vide at hvorfor med hensyn til et barn der ikke går i skole at de får et tilsvarende midler at den går i skole ved månedsslutning, er det principielt mening også med hensyn til uddannelsesstøtte, fordi vores metode af folkeskolen. Det er noget man bliver vant til. Derfor kan vi være åbne fra for Inuit Ataqatigiit at med hensyn til at man kan få ændret tilskud på baggrund af at man ikke går i skole. Fordi vi kan jo ikke danne os et grundlag for at når folk først kommer i skole at de får tildelt uddannelsesstøtte. Hvad er jeres principielle mening?

Også her tænker jeg på, hvis vi siger at dem der op i teenager at det kan være noget det kan blive vant til og siger du får ikke midler fordi du ikke går i skole og man skal have deres sammenhængende når hele uddannelsen, er det så Siumuts mening du først går i skole og når du har været i skole så og så i lang tid, så kan du først udbetalt studiestøtte.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Altså fra folkeskolen videre uddannelsesstøtte. Det er det du snakker om. Da det ikke er det, vi snakker behandler så vi har ikke fået det diskuteret, derfor kan jeg ikke få det besvaret.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Forinden vi går videre, så skal jeg lige gøre opmærksom på at Siumuts mening er meget klar og det er det spørgsmål som man gentager. Derfor er det 3, der har markeret, de får mulighed for at sige noget. Så går vi videre også fordi det er absolut flertal der har henvist til at den sendes til udvalgsbehandling og behandles der. Derfor med hensyn til 3 der allerede har markeret sig, vi får taget til. Så vil jeg også anmode ordføreren at når først mikrofonen lyser at det har siger nogen. Så er det Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Ja, den overskrift man behandler. Det er meget vigtigt. Det er ophævelse af en forordning og for det jeg kan høre i debatten at man bibeholde denne ordning og det er så vigtig for mange skoleelever. Også med hensyn til dem der har fravær. Jeg regner med det børn er i mindre talt og hvis man skal tage stillingtagen til, så vil det være ærgerligt hvis man henholder til disse mindre tal. Herved vil jeg sige at beløbsgrænser er anderledes ordninger. Det er ikke det man snakker om, men det Nalaakkersuisut vil ophæve landstingsforordning og under den ophævelse, så kan vi ikke længere behandle den. Det er blot en præcisering at det vi snakker om, ophævelse af forordning.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Jeg skal også erindre om at selv om tolkene er meget dygtige, når I snakker så hurtigt, så er det vanskelig at kunne følge med. Derfor med hensyn til at vi gerne skal snakke lidt langsommere, det kan være meget frustrerende, når man er tolk. Derfor vil jeg gerne henvise at vi også snakker lidt langsommere. Og nu er det Astrid Fleischer Rex.

Astrid Fleischer Rex (D)

Altså, det er mit spørgsmål blevet besvaret lige før, det er sådan at hvis vi fortsætter i samme tur at vi forskels behandler børn. Der er nogen der får penge og nogen der ikke får. At de mindre bevillige

forældre at det ydet ikke via skolen, men via socialforvaltningen at det får hjælp derfra. Hvad mener du om den?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Jeg skal lige præcisere med hensyn til Aleqa Hammonds, Siumuts bemærkning, at da hun ikke ønskede at tage ordet, gik jeg videre, derfor har jeg ikke glemt hende.

Og nu ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Undskyld, at jeg ikke fik den besvaret lige før. Jeg kan ikke se hvilken forskel det vil have tildeling af via tilskud til folkeskolen eller via social hjælp eller socialforvaltningen. Jeg kan ikke se forskellen.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Jeg sagde ellers det var den sidste. Jeg sagde ellers meget klart at vi må have en afslutning af denne debat, fordi der mange gentagelser og da meningene er meget klare. Derfor sagde at dem der har markeret sig, det er dem også op til Hans Enoksen og ikke mere.

Hans Enoksen (S)

Ja, tak formand.

Jeg undrer mig her at blandt partierne i Inatsisartut at vi skændes om mindre bevillige børn af, vi skal sikre bedre vilkår og det er meget mærkeligt at vi skændes om det mindre bevillige børn. For i redegørelsen bliver der sagt at ved ophævelse af forordningen, så er det så blandt andet kommune at der vil lave nogen administrativ lettelse for departementet for kultur, uddannelse, forskning og kirke.

Men, det er børn hvad det kunne sørge for mad og tøj. Hvorfor er det ikke det man vil snakke om.

Det er også derfor jeg fuldt ud støtter Siumuts ordfører med hensyn til forsvarer de mindre bevillige børn. Tak for dine bemærkninger.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Har du bemærkninger til det? Nej, det var kun en bemærkning, men jeg mener, at denne ene mand, som har markeret, fordi han slet ikke har haft ordet, Peter Lyberth, Inuit Ataqatigiit, skal give ham lov til at tage ordet. Den er så for sidste gang.

Peter Lyberth (IA)

Ja, jeg beklager hvis du ikke har hørt, men der er lavet sådan en begrænsning mens jeg var ude. Jeg vil spørge om vi skal have et nyt samfundssyn at når det skal gå i skole at det først bliver betalt med penge. Det er noget som har været fra landsrådets tid.

Vi er vidende om at man i det andre lande, når man vil gå i skole, så skal man betale for det. Altså dem der er unge at de først kan gå i skole, når de betaler. Hvor det blandet også køber eget skolebøger. Hvad mener i om det?

Skal vi have sådan et syn i samfundet og skal vi bibeholde den.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Det er ellers et spørgsmål, som er blevet besvaret meget klart, men han får en mulighed. Ordfører Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Ja, samfundets økonomiske, hvis vi er så godt, så vil jeg gå ind for det at man kan fjerne tilskud til at kunne gå i skole, men der er også mange der ikke har disse vilkår i dag. Hvis vi havde så mange midler at vi selv kan betale for folkeskolen, så er det helt i orden at fjerne den.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Vi siger tak til Siumuts ordfører Malik Berthelsen. Og vi skal videre til Denorkaternes ordfører andreas Uldum, der fremlægger.

Andreas Uldum (D)

Tak.

Demokraterne har fuldt forståelse for det forslag. Demokraterne synes at det er en forældet ordning. Forordningen taget således udgangspunkt i lovgivning om at en del af folkeskole forløbet er frivilligt. Hvilket ikke længere er tilfældet. Hensigten med forordningen var at hjælpe forældre

økonomisk. Så at de ikke er økonomiske grunde tog et studieegnet barn ud af skolen, når undervisningspligten ophøre det.

Forældrene i dag er forpligtet til at lade børnene fortsætte i folkeskolens fulde forløb. Enten i regi af folkeskolen eller ved en anden måde at sikre børnene en undervisning. Der står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Hermed er det den ene af formål med bag indførelsen af tilskudsordningen ikke længere aktuelt. Derudover tilslutter vi også den begrundelse der fremgår af forelæggelsesnotatet fra Naalakkersuisut.

Med disse ord indstiller Demokraterne forslaget til godkendelse og anbefaler udvalgsbehandling i Inatsisartuts udvalg for kultur, uddannelse, forskning og kirke. Da de ønsker en uddybende bemærkning omkring emnet.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Er der nogen bemærkninger til Demokraternes ordfører? Den første er Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Den eneste glædelig fra Demokraterne var en kort bemærkning herom. Men det jeg gerne vil bemærke det er, at denne ordning synes forældet fra Demokraternes side.

Det lyder som at man ignorerer landets nuværende økonomi, med sådan en udmelding.

Det er ikke længere nødvendigt med sådanne goder i dag. Fordi den ene lyder som om det ikke er længere aktuelt i vore ører. Når det gælder skolepenge man blot giver som opmuntring til de unge. Og vi synes ikke at det er på sin plads på den måde. I og med at man i første omgang har godkendt forslaget og derefter stormen, begrundet med andre bemærkninger og vil ikke længere støtte forslaget. Men, når det gælder forsyndelse af skole for eksempel i form af ulovligt fravær, der vil jeg gerne høre din mening herom.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Tak, og nu ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Tak, for din ros.

Vi opfatter det ikke som længere nødvendigt. Selvfølgelig er vi klar over at der er brug for disse penge ud i samfundet. Og derfor har vi stillet forslaget til udvalgsbehandling, da I er interesseret i at får uddybet dette område nærmere.

For eksempel, har vi også forsøgt at indhente statistiske tal og gennem KANOKUKA og via Kommunerne, men vi har umiddelbart fået svar på vores forespørgsler.

Den bemærkning omkring at vi i første omgang har godkendt denne tidligere, da mener vi at når vi har tilkendegivet vores mening, er det ikke ens betydende med at vi har givet accept til denne.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Med hensyn til ophævelse af loven, er det noget i støtter? I og med at man synes at den ikke kan følges op med en analyse i form af tal indhentning. I og med at Inatsisartut også selv bekræfter at der er brug for disse midler ud i samfundet.

Denne har tidligere været debat ude i landsrådet. Og det dét handler om i dag, er de mindre bevillige, der er tale om og som har behov for disse midler. Og derfor synes det meget mærkeligt at Naalakkersuisut støtter ophævelse. Men samtidig med at de siger at der skal laves en opfølgning af denne. Tak.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordføreren vil ikke svare på spørgsmålet. Den næste spørger, er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det jeg gerne vil spørge, som det første det er, at disse midler som går til elever fra 8. til 10. klasse, det betyder rigtig meget for den dagligdagen for forældrene, der er mindre bevillige og såfremt denne bliver ophævet, så går det ud over barnet eller den unge. Og uden at havde foretaget en forudgående undersøgelse af konsekvenserne, da må vi helt klart sige at denne skal først behandles også kan vi tage stilling til det herefter. Eller at Demokraterne melding klart at i for eller imod og for det andet, så vil jeg gerne spørge, I siger at det ikke længere nødvendigt at give skolepenge, hvad mener du herom?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Tak for spørgsmålet.

Jeg vil gerne svare for den sidste først. Nu skal jeg lige have spørgsmålet engang til.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ja, du må godt gentage dit spørgsmål, Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det første jeg spurgte om at det er midler som forældrene ikke kan undvære ej, heller de unge. Og såfremt at denne bliver ophævet uden at den har været undersøgt nærmere af Naalakkersuisut om konsekvenserne af ophævelsen af disse midler. Har man også foretaget høring af forældre og andre relevante. Vi kan ikke umiddelbart tage stilling til det nu. Sådan som den ser ud, fordi det vil forringe de unges vilkår, når vi ophæver denne. Og derfor spørger jeg Demokraterne om det er for eller imod.

Og for det andet, der sagde du at midlerne ikke længere er nødvendige. Hvad er dine grunde herfor?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er spørgsmålene gentaget.

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Meningen med skolepenge, det er at eleverne har skolepligt til 10. klasse. De har skolepligt til deres 10. klasse. Og det er på baggrund her af også at man har givet skolepenge. Og nu ser det ud til at det modskridende og du spurgte om vi er for eller imod. Denne skal vi nok når det har været i udvalgsbehandling.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Næste spørger er Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jerimiassen (S)

Med hensyn til skolepengene som de unge får, er oprindeligt givet for at støtte forældrene. Og du sagde godt at denne er efterhånden er forældet, men dog er denne nødvendigt for samfundet. Du sagde også at disse unge har brug for disse penge og det er rigtigt. Men, dog så er du i din tale at du er indforstået med Naalakkersuisuts melding om at ophæve denne lov, men med hensyn til beslutning herom, har vi manglende grundlæggende til at tage en endelig beslutning herom. Og man kan ikke umiddelbart rose dette arbejde og det vil have været bedst, hvis I havde forkastet denne.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Med hensyn til din mening om over Naalakkersuisoqs udmelding er din egen mening. Men, som vi har jo ønsket at får sagen op til udvalgsbehandling, i hvilket vi også støtter og jeg også godt lige nævne at disse skolepenge jo omhandler skolen. Og det kan godt være at nogle måske overlapper tingene. Så det lyder misvisende. Men det kan blive sandsynligt at der vil komme med nogle forslag, når det i udvalgsarbejde.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Næste taler er Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Jeg er lidt usikker over Demokraternes udmelding, fordi den er ret usammenhængende efter min mening.

Jeg citere lige at du derudover tilslutter begrundelsen. Jeg mener at det er en mangelfuld uddybning. Hvordan forstår vi dette?

Nu gentager jeg igen. Er det ikke bedre at man efter den nødvendige undersøgelse, afventer hvad der videre skal ske. Er det ikke en mere arbejdsmetode eller arbejdsgang. I stedet for at du som her stod og forklarede at man ikke behøver at diskutere denne videre, men at den stilles videre til udvalgsarbejde.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Tak.

Når udvalgsarbejdet er færdigt, så bliver det klart og hvordan og hvorledes vi skal behandle sagen videre.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Næste er Bitten Høegh-Dam, Siumut.

Bitten Høegh-Dam (S)

Jeg kunne godt tænke mig at høre om I støtter bekendtgørelsen eller ej. Men er det noget I vil tænke nærmere over og uddybe de forskellige problemstillinger, der har været taget op.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Med hensyn til forældelsen af forordningen, er vi helt enige i dette.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Jens Immanuel, Siumut.

Jens Immanuel (S)

Først vil jeg godt sige at I støtter Naalakkersuisut intentioner om ophævelse af lovgivning. Og derfor er det umiddelbart ikke mere arbejde i dette, det som vi tidligere har meldt om at vi støtter Naalakkersuisut.

Med hensyn til Naalakkersuisuts oplæg i den almindelige bemærkning, der blev det nævnt omkring konsekvenser. Hvor det også blev fremhævet stod der at midlerne er afhængigt af forældrenes indtægter og såfremt denne bliver ophævet så vil det gå ud over de mindre bevillige.

For at i første vil Naalakkersuisut fremhævelser har støttet dem, så har I en anden stillingtagen nu. Hvordan forstå vi dette?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Ja, der er mange meninger omkring dette, men jeg kan sige at vi fra Demokraternes side glade over velfærdsarbejdet samt udgivelsen af en hvidbog. Og der i gennem, kan vi også danne indtryk af hvordan vi kan komme videre med denne sag.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Den næste er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

I vil afvente udvalgets arbejde. Men, hvorfor afvente denne, når I samtidig har forstået at det vil gå ud over de mindre bevillige i samfundet og forringelse af livsvilkårene. De mindre bevillige vil så på denne måde miste en støtte. Og det kan således gå ud over eleverne og derfor bliver nogle elever måske nød til at arbejde ved siden af deres skole, hvis de ikke har nogle forældre der er mindre bevillige.

Når I har været klar over at det vil ramme hårdt på den måde, hvordan kan du så komme sådanne udmeldinger?

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Som jeg tidligere har nævnt, så vil vi afvente det resultater der kommer fra undersøgelsen omkring konsekvenser der kan være ved ophævelse af lovgivning. Og på den måde, er jeg sikker på at udvalget ville lave en uddybende undersøgelse omkring, det problemstillinger der har været fremhævet.

Finn Karlsen, Fjerde næstformand (A)

Nu er det Ruht Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Vi ved fra Siumut at man ved valgkampagnen har råbt højt omkring de sultne børn. Og om at der skal laves en ordning omkring denne problemstilling.

I dag får uddannelse er en meget vigtig ting i vor udvikling her i landet. Der hvori man samtidig også har fremlagt forskellige meninger omkring ophævelse af forslaget eller så vil jeg gerne høre hvilke ting I støtter om denne lov og hvad er jeres grundlag her for. Fordi det lyder umiddelbart meget mærkeligt, når I støtter om at forringe vilkårene for de mindre bevillige. Og hvilke forbedringer andre forbedringsforslag kan I stille her for.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Først inden du går videre, skal jeg lige gøre opmærksom på at vi lige skal vente på mikrofonerne inden i starter med at svarer, fordi det er svært for de udefra lytter at følger, når vi ikke venter på at mikrofoner bliver tændt.

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Det er langt om længe et godt spørgsmål til Demokraterne omkring de sultne børn. Med hensyn til disse, der bliver tilbudt offentligt hjælp, når det gælder sådanne ting. Men det der bliver spurgt i anden omgang vil jeg ikke umiddelbart svarer på, da jeg allerede fremkommet med et svar.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Jeg håber at vi alle sammen kan være enige om, at situationen umiddelbart ikke er så godt. Og at vi sidder med et ansvarsfuld som har nogle fører i sidste ende. Og i vores position som Inatsisartut er jo også en slags arbejdsgiver, og såfremt vi er utilfreds med det fremstillede sager, så har vi pligt til at får input nogle andre indfaldsvinkler som vi kan tage stilling til.

I og med at vi skal tage stilling til om vi skal ophæve Inatsisartuts lov om ophævelse af landstingsforordning, der skal vi være klar over at vi allerede er blevet spurgt omkring vores Som hvert enkelt parti. Og det er jo også en således at vi har ansvar for at overholde det ting vi bliver forpligtet og følge disse. Fordi vi har en klar melding fra Siumut om at lave undersøgelse

først, går forud også tage endelige stilling og ikke omvendt rækkefølge. Det er en ormer det her. Den kan ikke bruges, den er ubrugbar. Den viser overhovedet intet. Jeg håber at du kan være enig med mig idet.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Eftersom der ikke er meget at spørge om her, så jeg vil jeg ikke umiddelbart ikke svare.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Jens Immanuel, Siumut.

Jens Immanuel (S)

I forelæggelsen, med hensyn til den kommende lov, så er det IMAK som vi anbefaler skal udarbejdet forslaget.

IMAK er den organisation der har det bedste kendskab til forholdene i folkeskolen. Vi hører at man har udarbejdet en samlet plan for børn i skolen som man opfordrer til at man går inden for, før der har udarbejdet en konsekvens afdækning. Selv om man allerede har kendskab til at det vil få dårlige konsekvenser, så har koalitionen fremsat sådan et forslag.

For et eksempel i Qaasuitsup Kommune, de mindre bevillige, er der 291 vil blive ramt, altså i Qaasuitsup Kommune, der udad kan man allerede se at Demokraternes støtte til koalitionen, hvilken påpegning det vil få i anden behandling.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Som indledningsvis skal jeg sige, selvfølgelig vil vi meget gerne hører IMAK og andre organisationer, fordi de har den bedste viden med hensyn til det du kommer ind på, blandt andet det jeg har medfølget at det er det, der danner grundlag i vores holdning.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Tak.

Der er flere spørgere vedrørende 8. og 10. klasser har sagt, de drejer sig om 9. og 10. klasser det vil jeg lige understrege.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Da det er en præcisering, skal der ikke være nogen svar. Næste bliver Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

I jeres indlæg, du brugte følgende vendinger. Af mit formål blev gennemført og det ikke er længere nødvendigt med disse tilskud. Derfor vil jeg gerne spørge som det første. Hvor har du hørt at disse tilskud ikke længere nødvendige? I forbindelse med vores ansvarsfulde arbejde her i Inatsisartut har vi aldrig nogensinde hørt noget om det. Hvor har du hørt at disse tilskud ikke længere nødvendige? Og som det andet skal jeg fremkomme med en uddybende bemærkning.

At Naalakkersuisut i jeres forelæggelsesnotat at det I har skrevet at det drejer sig om 8. til 10. klasser. Det er altså rettelse til Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Jeg har tidligere svaret på det, men jeg vil besvare det for anden gang. Det er at eleverne skal vedblive med at gå i skole, fordi de har 10 års skolepligt. Det er dét, det drejer sig om.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Jeg spørger igen, fordi jeg ikke selv forstod din besvarelse, med hensyn til mit spørgsmål. Ja, altså børn skal få hvad det har behov, men at man ikke kan spise pengene, det er jeg enige med dig i. Men, det er så pengene, der skal bruges til at købe mad for. Som et tilskud til husholdning.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Det tager jeg til efterretning.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Eftersom du muligvis har misforstået mit spørgsmål. Så vil jeg lige understrege at I har sagt at det ikke er længere nødvendigt at med disse tilskud. Hvor har du hørt at det ikke længere er nødvendigt?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Vores grunde er, det er den beslutning der blev taget i Landsrådet i 1978 også fordi der dengang ikke var 10 års skolepligt.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak, ordstyrer.

Jeg vil godt lige citere af det der blev fremlagt.

Landstingsforordning nr. (et eller andet) 2009 om altså ophævelse forordning af nr. 5 af 28. oktober 1982 og fra 2010, så vil den nye lov træde i kraft. Med virkning fra 2010.

Det er derfor at vi fra Siumut er imod om ophævelsen, men I snakker hele tiden noget om udenom at snakke om indhentelsen af yderligere oplysninger. Hvad er din egen mening, som medlem af Inatsisartut.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Jeg mener personligt at det drejer sig om tilpasning af lovgivning til vore dage. At vi også skal tænke på at de skolesøgende børn og disse skal kunne fastholde, så minimeres til at gå i skole. Det er min egen personlige mening.

Disse penge skal til gå til børnene fra socialforvaltning og ikke fra skolen. Sådan er svaret fra min side.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Ja, selvfølgelig kan man forstå uanset hvor man får pengene fra. Så er det ikke det store spørgsmål. Der er vel ikke blevet besparelse, er det så ikke bedre at børnene og forældrene i samarbejde, får det penge som altså børnene til at gå længere i skole uden yderligere forpligtigelser for disse. Er det ikke ærefuldt at gøre det. Altså en opfordring til at få børnene til at gå i skole udenom socialforvaltningen. Her i forslaget drejer det sig om besparelse af disse penge.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Som min besparelse. Ja det kan man altid snakke om. Jeg allerede har sagt og når der er sket en afdækning i udvalgsarbejdet og vi har fået det oplysninger, vi har behov for. Så kan vi få yderligere baggrund for vores næste stillingtagen.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste og sidste spørger er Kaali Olsen, Inuit Atuaqatigiit vedrørende dette punkt.

Kaali Olsen (IA)

Jeg vil nu tredje gang understrege til Siumuts ordfører Aleqa Hanmmond har sagt at den er gældende for 8. til 10. klasse. Det drejer sig om forordning nr. 5 af 8.oktober 1982 og at det gælder for 9. og 10. klasse. Det er det der er gældende.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Og nu siger vi tak til Demokraternes ordfører Anda Uldum. Næste bliver Naja Petersen, Atassut.

Naja Petersen (A)

Tak.

Efter at have gennemgået forslag til lov om ophævelse af tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser har vi Atassut følgende bemærkninger.

Det daværende Landsråd vedtog i 1978 en forordning med det formål at give økonomisk tilskud til forældre til elever fra 8. klasse og opefter. Formålet var at give økonomisk tilskud til forældre, for at undgå at elever, der ellers er uddannelses egnede, efter undervisningspligtens udløb stopper med deres uddannelse, og for at forældre, der har hjemmeboende skolebørn, ikke skal behandles ringere end forældre, der har børn i kostskolerne.

Med Inatsisartuts forordning nr. 5 af 28. oktober 1982 fortsatte tilskud til skolesøgende børn.

Inatsisartuts forordning nr. 12 af 20. november 2006 blev vedtaget, og gennem bekendtgørelse nr. 15 af 23. Juni 2008 blev der indført undervisningspligt i ti år.

I de almindelige bemærkninger til forslaget til forordningen kan man se, at der har være høring af myndigheder og organisationer, hvor høringen har varet fra 22. juli til 25. august 2009.

Høringsparterne var samtlige departementer, KANUKA, Grønlands Arbejdgiverforening, ILIK, SIK, IMAK, NUSUKA og AK.

Grønlands Arbejdsgiverforening, AK og Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har ikke afgivet høringssvar. KANUKOKA har været enig i at ordningen afskaffes. SIK har taget forslaget til efterretning, men mener, at brugerne af forordningen ikke får ringere forhold.

Fra ATASSUT har vi bemærket, at Naalakkersuisut klart har sagt, at forældre med lav indkomst vil få ringere forhold, da tilskud til skolebørn afskaffes.

IMAK har reageret kraftigere, blandt andet med baggrund i debatten om børn, der går sultne i seng. IMAK har også skrevet, at erfaringerne har vist, at tilskuddene er meget vigtige for børnerige familier, og man kan være ængstelig for at de berørte unge vil være nødt til at få arbejde i deres fritid, med konsekvenser for deres skolegang. Derfor har IMAK opfordret til, at forslaget ikke vedtages, før der er lagt helhedsplaner for sociale forhold, herunder for børn og unge.

Vi kan fra Atassut klart se, at sagsbehandlerne for brugerne af forordningen har ængstelse, derfor lægger vi fra Atassut's side vægt på, at man skal tage hensyn til dem, der har udtrykt ængstelse.

Vi har i Atassut bemærket, at da det daværende Landsråd i 1978 vedtog Landsrådets forordningen om tilskud til skolebørn fra 8. klasse og opefter, har dette baggrund i forebyggelse, derfor mener vi i Atassut at de ældste skolebørn skal stilles lige i forhold til uddannelsestilskud, og i Atassut mener vi at man derigennem i høj grad gennemfører forebyggelse, og dette skal vi alle lægge stor vægt på.

I de nuværende uddannelsestilskud går man ikke alene ud fra forældrenes indtægt, men disse gives også efter i hvor høj grad børnene passer deres skolegang..

Derved lærer man de unge, der har mulighed for at få uddannelsestilskud også at passe deres arbejde, og fra de offentliges side lærer man dem, at såfremt de ikke passer sit arbejde bliver deres løn fradraget i deres løn. Denne læring gælder i dag ikke for alle.

Fra Atassut's side mener vi, at når vi i dag arbejder for at fremme forebyggelse og når vi prøver at lære vores børn i at udvise ansvarlighed og ikke mindst i lyset af debatten om familiernes livsvilkår, er det ikke på sin plads at afskaffe tilskuddet til skolegang, ikke mindst er afskaffelsen ikke på sin plads, førend vi har vurderet konsekvenserne for brugerne.

Fra Atassut's side skal vi overfor Inatsisartut bemærke, at vi ikke har ændret vores mening om, at de ældste skolebørn skal få tilskud til deres skolegang uden ulige behandling, og med henblik på vurdering af konsekvenserne skal vi anbefale, at man skal sikre, at vores børns og familiernes vilkår ikke forringes og at man skal undersøge mulighederne for, at alle de ældste skolebørn kan få lige

tilskud til deres skolegang. Derfor skal vi meddele, at vi ikke kan godkende lovforslaget sådan som den foreligger, og skal anbefale at den henvises til behandling i Inatsisartut's Familieudvalg og Inatsisartuts Udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Nu da Naja Petersen er færdig, så har medlemmer mulighed for at fremkomme med nogle bemærkninger. Først er det Aleqa Hammond, Siumut

Jeg skal lige i første omgang erindre om at mikrofonen har været slukket. Derfor skal jeg lige opfordre Aleqa Hammond til at gentage sit spørgsmål.

Aleqa Hammond (S)

I første omgang sagde jeg at det også er en glæde at det er et parti der har en meget klar melding. Og et parti som meget udmelde at de er imod en ophævelse af forslaget og at I vil arbejde med at forbedre forholdene for børn. Kan du eventuelt fremkomme med en uddybende bemærkninger til jeres bemærkninger.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Tak, for dit spørgsmål.

Vi fra Atassut er helt bekendt med hvilke vilkår vi lever under her i samfundet. For et eksempel med den forrige, som har været fremme. Det er skolepenge, der ydes til mindre bevillige. Ja, hvis denne ordning bliver ophævet, så vil man blandt andet forelægge de mindre bemidlede yderligere bekymringer og hvor man har været inde på, at der samtlige familier der er man begyndt at indfører eller illegal hash, selv for 18 årige børn. Således at vi alle sammen kan tænke os, hvor illegal indførelse udspringer af at tjene penge. Derfor kan vi være bekymret for fremtiden, at flere og flere familier ligesom kommer i farezonen. Det er blandt andet vore bekymringer, også i vore fremlæggelse, har blandt andet sagt at dette kan eventuelt medføre at skolebørnene skal til at arbejde, når pengene er knappe, så må alle der kan hjælpe til husholdningen, så skal det også kunne

hjælpe. Og ved man ligesom sætte sin skolegang i baggrunden også ligesom prioriterer indtjening til familien eller husholdningen. Det er det vi er bekymret for.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Du sagde i ordfører indlæg, at denne form for et tilskud også med til at oplærer folk for at kunne passe tiden. Det fandt jeg lidt mærkeligt også fordi der findes mange, mange børn at passe deres skolegang eller tiden uden at får tilskud. Er det din påstand at de mindre bemidlede er dårlige til at passe tiden? Blandt andet sagde du at det ellers ynkeligt at hvis det skal være for samtlige for skolesøgende børn. Først hvor meget skal børnene have pr. måned og meget kommer det til at koste for samfundet og hvor skal man hente pengene fra?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Kaali Olsen, tak for dit spørgsmål.

I mit indlæg, har jeg ikke sagt på den måde at det skal jeg understrege at de mindre bemidlede er dårligere til at passe tiden. Selvfølgelig også selv om de rige familie, de kan også være dårlige til at passe tiden. Hvor mindre bemidlede kan være bedre til at passe tiden, men det er selvfølgelig forskel.

Ligesom jeg har sagt i mit indlæg dengang, det daværende landstyre i 1978, så indførte man ordningen på baggrund af forebyggelse arbejde. Derfor, hvis der skal ske noget vurdering, jeg kommer ikke væk fra Atassuts mening, at alle skal lige behandles at man hele tiden vurdere og hvor man tager initiativer.

Arbejdsmetoderne i denne forbindelse kan være hvis man skal igangsætte en eller anden sag også indenfor hvis der sker et overenskomsten i koalitionen, så skal man også prioritere og begynde at vurdere sagerne.

Ja, hvor meget det kommer til at koste pr. måned og hvor meget generelt det kommer til at koste, kan jeg ikke se med den begrundelse. Også fordi vi i vores indlæg ikke har sagt noget eksakt beløb

og hvis det alle får lige penge, det er ikke vores hensigt. Fordi det drejer sig om overenskomst eller man skal snakke om det.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Ja, tak.

Naja Petersen, Atassuts ordfører meget klart har sagt og har stor forståelse for, daværende landstyre 1978, som indfatte en forordning. Jeg er glad for den, allerede dengang. Sådan forstå jeg det. Det er stadigvæk gældende hvor den også bliver for nylig 1982. Denne forordning er stadigvæk er relevant for dagens Grønland. Og hvad er jeres bekymring hvis den bliver ophævet?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Ruth Heilmann, tak for dit spørgsmål.

Jeg mener at dengang i 1978 og det daværende landstyreets beslutning, så har fremsynet beslutning. For alle og tidligere dengang. Også havde man kendskab til at der i forebyggelse er en fremtids finansiering. Ja det er en meget, meget ide der blev indført dengang. Aleqa Hammond dit spørgsmål. Det vi er bekymret for, det har jeg allerede nævnt, men alligevel hvis vi ser på de forskellige byer, i dagens Grønland, så kan man ikke undgå at der sker kriminalitet i blandt unge, pure unge mennesker. Ja, tyveri og hærværk og noget andet forskelligt går man igennem. Det er derfor, hvis vi skal forebygge disse uvaner, så skal man kunne bruge den som en del af forebyggelsen for at yde den til de mindre bemidlede forældre.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Naalakkersuisut har meninger om at denne ophævelse, at den ikke er nødvendig. Atassut har at denne at der ikke er længere behov for denne tilskudsordning for ældste elever. Har i haft nogen?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Ja, tak.

Ja, indtil dato har vi ikke fået nogen henvendelse eller hørt noget fra Atassut at der er udmeldinger om at den ikke længere til gavn.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit.

Kaali Olsen (IA)

Hvor i andre lande er den gældende?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Altså, jeg ved ikke hvad der er gældende i andre lande. Det er det jeg gerne vil have en klar besked om.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Her skal Kaali Olsen komme med en præcisering.

Kaali Olsen (IA)

Tilskud til ældste skoleelever i andre lande, hvortil at den er kraft. Det har jeg ikke hørt. Kan du ikke lige nævne 2 eller 3 lande?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Hvis jeg har udtrykt mig noget, der kan misforstås, det må jeg undskylde. Men med hensyn til ophør af studiestøtte eller uddannelsesstøtte. Det er det jeg ikke har nævnt.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit.

Debora Kleist (IA)

Ja, tak.

Her i Atassuts ordfører indlæg. Så vil jeg gerne lige spørge, fordi I står altså at den sendes til relevant udvalg. Jeg vil gerne spørge, hvorfor har I trukket det, I har skrevet tilbage eller hvordan?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Ordfører.

Naja Petersen (A)

Jeg vil lige erindre om følgende at i forvaltnings rådet, så er det faldende bemærkninger fra sagen, der er gældende.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Nu er det til punkt 91 ikke flere der har bedt om ordet til Atassuts ordfører og forinden vi går videre til næste dagsorden, så er det medlem af Naalakkersuisoq Mimi Karlsen med bemærkninger.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Det forslag til Inatsisartuts forordning om ophævelse af landtingsforordning om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser. Og jeg siger tak for den debat, der har været dets angående. Og debatten der og uddybninger og uddrejninger, forskellige forhold. Det mener jeg er hensigtsmæssigt. Fordi det er det der er lagt op til debat om dette forslag.

Vi finder vigtig fra Naalakkersuisut at man i forbindelse med sådan en ophævelse af sådan en forordning at man har gode dialoger og gode begrundelser at det sendes videre til Inatsisartut. Og

jeg har konstateret at det er det der blev udnyttet til Inatsisartut. Og dagsordenspunktet har udgangspunkt i at det nuværende skolebørn indtil 10. klasse, de har jo en obligatorisk skolegang. Og fra børn i 9. og 10. klasse afhængig af indtægts grundlag at man fjerner tilskudsordningen. Det har vi betragtet som hensigtsmæssigt fra Naalakkersuisut og at man samtidig også får fjernet dette.

Fra Naalakkersuisut har jeg lagt mærke til at denne sag har været behandlet flere år og indtil nu før da sagen ikke er færdiggjort, så må den også behandles. Som man sagde at den skal færdig behandles. Og det har vi fortsat, fra den stadig den er nået. Og her at det i og med at det er blevet en obligatorisk skolegang fra 1. til 10. klasse er den ikke længere tilfreds denne ordning. Og jeg vil i denne debat tage udgangspunkt i, fordi vi foreslog fra Naalakkersuisut at den burde, den er ikke mere tilpasset inden for den obligatoriske skolegang, der skal være i folkeskolen. Men, til trods for det, så vil jeg kommentere det forskellige ordfører indlæg.

Inuit Ataqtigiit i og med at sagen behandles med den start og der ser tilkendegivelse, den er garanteret til efterretning. Og i deres ordfører indlæg, så er det IMAKs ordfører eller en høringssvar, det derfor mener det at den skal sendes til flerudvalg og dette forslag vil jeg gerne tage til efterretning.

Så at det har godtaget gode stillingtagen til dette forslag, så er det Siumut ordfører Malik Berthelsen på vegne af Siumut og her vil jeg også lige have kommenteret noget. Der er flere ordførere fra Siumut, det har jeg også lagt mærke til at det ældste skole elever der får tilskud, det man mener med at det starter fra 8. og 9.-10. klasse her skal jeg lige præcisere om at dem der får tilskud, de er dem der går i skole i 9. og 10. klasse og det er afhængig af forældrenes indtægter, tilskudsstørrelsen fastsættes.

Her har jeg også respekt for at man fra Siumut, hvor Siumut meget klart sagde, jeg citere:

”Den største grund til at Siumut er imod til ophævelse af tilskuddet til større skoleelever er at vi er bange for at de større børn, dropper skolegangen for at går ud og tjene penge, selv om der er skolepligt til og med 10. klasse ”

Og på baggrund der, så har jeg forstået dermed den grund at man fra Siumut, med hensyn til ophævelse samt at den ikke er egnet, at de ikke støtter den.

Her mener jeg i den henseende at Atuarfitsialak er ingen for skolepligtet området er et barn fra 1. til 10. klasse har en obligatorisk skolegang og forældrene har dette ansvar at lade deres børn går i skole og for det man forpligter at hvis forældrene ikke magter denne forpligtelse, så kan man give den, sådan en sag. Fordi det er kommunen der skal have tilsyn om forældrene overholder denne

forpligtelse med hensyn til deres børns skolegang. Det er det største grund og ud fra det, så har jeg lagt mærke til at det er på baggrund deraf man ikke støtter forslaget.

Og mens vi er ved den, det jeg allerede har sagt at børn ikke blot kan droppe skolegangen og herved har jeg også lagt mærke til fra Naalakkersuisut at dem der får tilskud i og med at det mister tilskuddet at de også kan blive ramt i og med at man ophæver forordning, vi ved at det vil være mærkbart, men her vil jeg også lige præcisere at man derigennem med hensyn til mad forsørgelse af børn. Dette man sørger for der. Fordi at man fra Naalakkersuisut eller selvstyret allerede har sikret at man kan afsætte 5,6 millioner kroner til skolespisningsordningen om året og det skal overgives til kommunerne.

Og derudover så vil der komme noget tillæg til kommunerne selv kommer med 5,6 millioner kroners tilskud, så man kan sikre skole spisningsordningen. Jeg vil også lige komme med et tillæg til at vi fra Naalakkersuisut vil afsætte 25 millioner kroner, med den hensigt at det er noget der kan bruges at gå til børn og det er afsæt til dem der behov og dem der får akutbehov, så er det her at vi skal kunne yde midler.

Jeg har også særskilt mærke til at man ordføreren altså fra Siumut, der er man meget bange for, selvfølgelig plejer vi at være ængstelige over for vores børn, når vi snakker om hvilke vilkår de har og her med hensyn til at børnene vil blive ramt meget hårdt. Jeg mener at det ikke er helt rigtigt eller hensigtsmæssigt, fordi i 9. og 10. klasse det tager fra bygderne til at gå i skole i byerne og de bor i skolehjem, hvor kost og logi er gratis, derfor har man mulighed fra bygderne i forbindelse med deres skolegang at får gratis kost og logi. Jeg finder det betryggende at nævne dette.

Demokraterne ligeledes om hvordan forslaget endeligt er at de har lagt mærke til den. Og overgive som en opgave til udvalg, den respekter jeg og tager til efterretning. Fordi de ældste børn og muligheden for tilskud og det er så ophævelse af landstingsforordningen og forståelse der er og at børn jo har en obligatorisk skolegang op til 10. klasse nu. Det er så ud fra det at de har taget stillingtagen. Sådan forstår jeg det.

Jeg vil også lige medtage Atassut ordfører, som tidligere så skal jeg lige gør opmærksom på at tale tiden for Naalakkersuisut, den er over derfor må jeg stoppe den.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Men, vi går videre og da Naalakkersuisut allerede har udtalt, så har Inatsisartut mulighed for at stille spørgsmål til medlemmer af Naalakkersuisut for uddannelse eller komme med bemærkninger.

Den første er Kristian Jeremiassen, Siumut.

Kristian Jerimiassen (S)

Tak, formand.

Så her snakker man om tilskud, men børn er i folkeskolen og i fremlæggelsen fra Naalakkersuisut, så sagde de at denne sag, har været gennemført behandlet flere år og jeg er også vidende om at i de tidligere år, det der vedrører dette med hensyn til tilskud til 9. og 10. klasse. Og den er blevet godkendt, hvor beløbet er blevet forhøjet og jeg regner med at denne sag vil fortsætte, fordi hun sagde at denne sag er en mærkesag for Naalakkersuisut.

Og her har jeg lagt mærke til at du sagde at dem der bor i bygderne ikke vil blive ramt hårdere, fordi folkeskoleeleverne sendes til byerne, jeg mener anderledes da, når vi ser på mange bygdebeboer, der er størstedelen der lever af fisker og fanger erhverv og der er mange af dem der er mindre bemidlede. Og ud fra det, så får børn tilskud og det er så børn der har behov, når de mister dette. Du kommer også blandt at fratage forældrenes ansvar, fordi du sagde at forældre efter de har fået fjernet børns tilskud at de ikke kan tage dem ud af folkeskolen og hvor Grønlands selvstyre vil have over 5 millioner kroner udgifter til kommuner, er det ikke hvor man mener at man fjerner deres ansvar og behandler dem anderledes modsat.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Tak for dit klare spørgsmål.

Her med hensyn til at bygderne ikke vil blive ramt eller at vi fra Naalakkersuisut ikke er indstillet over det er at det ikke vil blive berørt at det er dét man snakker om. Det er alt det skoleelever, nemlig 9. og 10. klasse, de er kun dem der vil få tilskud. Det går bort fra deres bygd og går i skole i byerne, der er kun få der går i skole i bygderne. Der er kun få 9. og 10. klasse elever i bygderne. Og med hensyn til at man fratager dem af ansvar og hvis vi skal snakke om den, så er det skole bespisning eller tilskud med økonomi er det ikke der det samme, hvor man fratager dem ansvar, for der snakker man om at man har ansvar for at bespise dem, selv om forældrene har den, så fra skolevæsenets side, i og med at vi sørger for bespisning i skolen og yde bestemt beløb dertil.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste spørger er Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

På vegne af Naalakkersuisut så fremlagde du det, derfor vil jeg indlede med at den målsætning Naalakkersuisut, at børn skal have forbedret vilkår, det er det jeg har været medunderskriver. I og med at ophævelsen af denne forslag, så vil det forringe deres vilkår.

Hvordan hænger denne koalitions aftale sammen? Og på den anden side i forbindelse med høringen, den har jeg hørt at SIK og IMAK, de foreslår ikke at hvis I ikke laver en anden løsning at det ikke kan indgår ind for ophævelse af denne forordning. Hvorfor laver I høring, når I ikke vil bruge høringssvaret.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

IMAK har taget sådan et stillingtagen og at man i forbindelse med høringen og komme med sådan en og ansvar. Det har vi også lagt mærke til, har givet sådan udtalelse. Og her ligger det også at børn ikke længere har sådan fast tilskud, det er korrekt at familierne og børn der ellers får dem at det er det man vil fjerne med. Vi skal hele tiden vende tilbage til her at vi finder det ikke længere hensigtsmæssigt, fordi skolepligten, det inddrager 9. og 10. klasse, der skal være skolepligt der og her er det ikke længere hensigtsmæssigt at man fra børn lade gå i skole at det først så får sådanne midler.

Jeg undskylder at jeg glemte lige det første spørgsmål, kan du lige gentage det?

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Du har lov til at præcisere Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det første spørgsmål, er at landstyre koalitionen i deres samarbejdsaftale af målsætninger, hvor de har været medunderskriver, så siger at børn skal have forbedret vilkår. Landstyre korrektionen med

hensyn til ophævelse af landstingsforordning, der vil forringe børns vilkår, med hensyn til koalitions aftale, hvordan ser den ud? Kan du få det forklaret.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Det er korrekt at Naalakkersuisut har til formål at børn får forbedret vilkår og jeg mener også at man der vil have kunne blive sørget for at når der er tale sultne børn at man allerede der får mulighed for at det kan blive bispist på skolerne. Der igennem kan kommunerne ved ansøgning, får tildelt disse med hensyn til at skolebespisning således at skolerne kan sørge for det. Derudover så mener jeg også at Naalakkersuisut vil sikre at Atuarfĩtsialak går ordentlig, det vil sig at børn har skolepligt fra første til 10. klasse, derigennem mulighed at gå ud fra folkeskolen når de er færdige med denne skolepligt jeg mener at man der har sikret at børn får en ordentlig skolegang og de har gode vilkår til at kunne til at sørge for deres skolegang, og det er der man har fået det sikret.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Næste taler er Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Ja tak.

Jeg vil sige at Naalakkersuisut har ret i at 9.-10. klasse af bygdebørn sendes byerne og de får gratis kost og logi fordi det skal være sådan. Men jeg mener at man her igennem har glemt at konkurrence blandt teenagere omkring kommende udgifter den er blevet meget stor og den er meget mere forstærkende i byerne og med hensyn til børn og kost at det er udover med hensyn til de forskellige muligheder i det daglige med hensyn til at kunne spise, udover spisetiden alene, når man samler alle disse, så kan det være meget stort. Men derudover, så vil jeg lige nævne om Naalakkersuisut selv ikke kan sige at forberedelsen af denne fremlagte sag ikke er åndet, det er både Siumut og Atassut der er imod dette. Og det er så noget der er Naalakkersuisut der er bagland i udvalget, sender udvalget fordi de ikke kan tage stilling tagen af, derfor vil jeg gerne foreslå at Naalakkersuisut kommer med reelle udmeldinger og hører dem efter at denne sag er forberedt ordenligt. Lad os trække lidt tilbage og andre undersøgelser forberedende arbejde, så kan vi tage punktet op igen.

Olga Poulsen Berthelsen, Første næstformand (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Ja, din vurdering, er din egen personlige vurdering, men herom hvordan sagen er, der må man også udgangspunktet være at man her snakker om at man indenfor skolepligt og vi ikke betragter at det ikke længere er til stede at man inden for folkeskolen betaler børn eller giver tilskud til børn og får at lade dem gå videre. Er det ikke hensigtsmæssigt at får dem fjernet og hvis vi siger at samtlige børn skal gå i skole indtil 10. klasse og her må det også følge med da det er ved at omfatte denne forordning.

Her mener jeg at som medlem af Naalakkersuisut at man har lagt mærke til den fra Naalakkersuisut at sagen må stoppe her. Og vi har stillet forslaget om at den så kan stoppe der. Og vi har stillet den som en debat oplæg til Inatsisartut, derudover med hensyn til sagen kan blive færdig behandlet, så har jeg også lagt mærke til at man i debat har man blandet en hel masse ind, hvor børn er gået sultne i seng at børn har forringet vilkår at der er forringet vilkår til teenager. Det er i orden at man kan have en meget ordentlig debat og disse, men her i det nævnte punkt, det er at børn der allerede er medtaget af skolepligten om det er korrekt. Når vi allerede har sagt at I skal gå i skole om vi også skal sige for at kunne gå i skole, så er det disse penge i kan få. Her skal jeg også lige vende tilbage til den, fordi jeg mener med hensyn til at Atassuts ordfører indlæg, så bliver det nævnt at hvordan vi skal opmuntre børn til at kunne gå i skole.

Vi mener fra landstyre koalitionen at hensigten med Atuarfitsialak målsætning, det er meget klart at man har fået præciseret hvilket ansvar skolebørnene har og hvis det er i orden, så vil jeg gerne citere den, fordi i den nævnte det er Grønlands Hjemmestyre bekendtgørelse nr. 16 af 2003 med hensyn til målsætninger om skolegangen for de ældste, der står at skolegang vil gøre eleverne egnede til at kunne vurdere deres kommende fremtid og deres erhverv og gøre dem egnede og være medansvarlige med det lærer noget og kunne tage noget initiativ til at kunne opnå deres målsætninger. Og her det selv skolen der har banet vejen for at skoleeleverne skal være attraktive til at kunne gå i skole og derfor er denne forordning ikke længere hensigtsmæssigt at man opmuntre børn til at kunne gå i skole og tildelte dem penge.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Du sagde i din ordfører indlæg at Siumut ordfører har sagt at dem der vil blive ramt hårdere i det her i bygde forholdene. Jeg vil gerne lige spørge hvem der har sagt dette med hensyn til at det skoleeleverne i bygderne der bliver hårdt ramt også vi er vidende at bygdebørn, når de går i skole de bliver, de kommer i kostskole. Og derudover så vil jeg gerne lige sige at hvis man ladet min datter holde op med at gå i skole 8. eller 9. klasse om det offentlige skal kunne sørge for at den skal gå, hvis jeg siger som far at hun ikke længere skal gå i skole, hvad vil det offentlige gøre?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Hertil Malik Berthelsen der citere, så fik jeg også godkendelse at kunne citere dig. Derudover så der også andre fra Siumut der har sagt dette. Her er der tale om et andet ord men hensyn til at bygderne, der jeg citere dig Malik Berthelsen, så sagde jeg det meget klart, men da sagde noget anderledes, så kom jeg også ind på det man har spurgt om fra Siumut. Fordi jeg kom ind på spørgsmål fra Siumut og her mener jeg ikke at det er på sin plads at man som forældre at du kommer med forslaget om eller kommer med jeg skal komme med et forslag om hvad vi skal gøre hvis jeg skal tvinge denne barn til at gå i skole, fordi forældrene har ansvaret over for deres børn, så skal det være vidende om disse og de har en forpligtelse til at lade deres gå i skole og denne pligt af hvilken retningslinjer og handlemuligheder har det med hensyn til at opfølge denne pligt. Det er så forældrenes ansvar.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Tak, formand.

Her vil man fjerne forordningen, landstingsforordningen. Rent personligt og som politiker, har jeg nået til min tankegang, så vil man ophæve landstingsforordningerne eller lovene, når det er blevet til en scene.

Når det bliver et lov, der er blevet til scene over for samfundet, så hvorfor skal den ophæves, hvis den har været til scene for en familie, så skal man få fjernet loven. Hvis den er til scene for børn, så skal man prøve på at ophæve den og hvis den er til scene for skoleelever, så skal man få den fjernet.

Her foreslog Naalakkersuisut at de ældste elever fra 9. til 10. klasse, at man skal fjerne muligheden for at det får midler. Naalakkersuisut har forstået at denne forordning er til scene for samfundet, til scene for familierne, til scene for skoleeleverne. Så vil man få den fjernet. Er det det?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

At man får den fjernet og grunden til at den bliver ophævet er, det er at man allerede kan tage fra starten af også ved fremlæggelsen og fordi det er noget der velkendt her er der tale om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste elever og det ophævelse af landstingsforordning og forslaget til Inatsisartut forordning, udgangspunktet er at da man har opfyldt dette ved indførelse af skolepligt fra 1. til 10. klasse og derudover så kan vi sige at det er unødvendigt at gøre børn og opmuntrende at de får midler til at kunne gå i skole og deri er det helt klart at den ikke er velegnet eller tilpasset.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Jens Immanuel, Siumut.

Jens Immanuel (S)

Ja, tak.

I det fremlagte så bliver der sagt at det er landsrådets forordning eller landsrådets vedtægt og henhold til landstingsforordning, hvor man via sin ved udsagn om ophævelse at man har sådan et lov, det er at man vil hjælpe de mindre bemidlede forældre økonomisk.

I landstingsloven, hvor vigtigt det er og for hvilke områder skal det have nogle ændring med hensyn til mindre bemidlede familier.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Jeg beklager at jeg ikke fik fat i din citering, da jeg fandt ud af hvad det var du citerede. Jeg skal lige også spørgsmålet engang til. Du skal også henviser til det citat, så jeg også kan følge med.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Spørgeren. Du skal lige gentage det og tænde mikrofonen. Spørgeren skal lige præcisere sit spørgsmål.

Jens Imanuelsen (S)

I din egen fremlæggelse, Naalakkersuisoq, så sagde du at det er landtægts vedtægten, der senere er blevet ændret til landstingsforordning. Og begrundelsen, så blev den nævnt der, at formålet er hjælpe de mindre bemidlede forældre ved sådan en lov. Og mit spørgsmål er at det gældende love og hvor vigtigt den er for mindre bemidlede, hvortil er den blevet ændret. Kan du komme med et eksempel og hvilke grundlag har du med hensyn til ophævelse, er der tale om mindre bemidlede forældre?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Jens Imanuelsen og med hensyn til dit eget henvisning, det er så landsråds vedtægt af 1978 og det er også stillet forslag at man med undgå følgende at dem der vil tage en supplerende uddannelse, udover undervisningspligtens ophør, det vil sige at man, det skal have oplevet skolegang til og med 8 klasse, så er det dem der går i 9. og 10. klasse og efterfølgende 11. klasse. I og med at forældrene ikke sender deres børn på arbejde. At dem der vil gå frivillig skole at man yde tilskud dertil. Det er

helt korrekt. Og nu at den ikke længere er hensigtsmæssigt, det er at der er indført obligatorisk skolegang til og med 10. klasse og derudover, så er der ikke længere frivillig skolegang. Og målsætning i meget klare er, at man vil opnå samtlige skolebørn skal have en ordentlig skolegang og det er derfor man har indført skolepligt.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak, formand.

Her i fremlæggelsen fra Naalakkersuisut, så blev der blandt andet sagt at det ikke er så enkelt med hensyn til bygdebørn også fordi de sendes til skolen og kommer i skole. Men der er også nogen, der ikke har plads på kollegierne og bliver nødsaget at kunne gennemfører deres skolegang, på det steder hvor det er.

Og deres forældre er ikke dem, har det største indtægter som for et eksempel med hensyn til almindelige sko koster omkring 700 kroner og bukser ca. 700 kroner, børn der har behov for dem. Og forældrenes indtægter, det kan ikke bære alt det udgifter. Det er så derfor man vil fratage noget fra børn. Det er uacceptabelt.

I og med at det blot skal have skole, skal have deres midler og dem der går i 10 år og dem der går i andre uddannelsessteder. Hvad mener man? Skal man også fjernet deres studiestøtte eller hvordan?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

I 9. og 10. klasse skoleelever fra bygderne, sendes til kollegierne eller skolehjem, her sagde jeg som noget betryggende at det er ikke dem man er så ængstelig over for, fordi de får gratis kost og logi der.

Og derudover selvfølgelig, så er der også nogen, der ikke går i skole eller dem der ikke gå i skole eller hvis der er nogen der ikke har plads i kollegier eller skolehjem. Så er det stadigvæk, forældrene der har ansvaret over deres børn og hvilke vilkår de skal have.

Og med hensyn til at de har disse vilkår og hvis de ikke har nok af dem, så har det en mulighed at henvende til deres egen kommune. Så kan det få dækket det, det er ængstelige over. Og i og med at de ikke kan og hvis de har mere behov for hjælp til at kunne forsørge eller ikke kun forsørge deres børn, så er kommunerne også ansvarlige der.

Derudover i sit spørgsmål i en anden, jeg mener man kommer i en anden retning i forslaget her. At det ikke er studiestøtte give elever. Det er ikke det man er ude efter. Det er uhensigtsmæssige tilskud til skoleelever der allerede omfattes af skolepligt indtil 10 år og det er det vi snakker om.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Som indstillet, så er der flere der har indstillet til flere udvalg, hvor det blandt andet nævntes familieudvalg, men debatten fortsætter Aleqa Hammond, Siumut

Aleqa Hammond (S)

Fra Siumut er vi tilfreds med skolepligten og det er og hensigtsmæssigt at der er obligatorisk skolegang at den skal være i kraft for alle. Det er noget vi skal være med til. Fordi samfundets uddannelsesnivea må fremmes og det skal overhovedet ikke sættes spørgsmål tegn ved det.

Men det, i og med at man ophæver denne landstingsforordning, det er ændring af loven og når der skal laves noget ændringer af loven, af dem der blive berørt i samfundet og hvis vi skal arbejde ansvarligt politisk, så har vi forpligtelse med ophævelse af lov og forordninger, at man laver konsekvens beregninger og de dårlige konsekvenser og det sendes til kommunerne, familierne og skolerne at alt disse bliver undersøgt og fremlægges.

Det er det, vi ikke har set, derfor vil jeg gerne spørge om I har lavet sådan nogle undersøgelser om du ikke kan sende dem eller videre give dem til os medlemmer af Inatsisartut, eller har I ikke dem, disse undersøgelser?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Her at man fremsætter sådan et forslag med hensyn til inden for obligatorisk skolegang ind til 10 klasse og i og med ophævelse af tilskud til elever og det er ud fra disse man har afgivet et forslag. Og det er det man skal tage beslutning om.

I og med at man overgav sagen til behandling i Inatsisartut, så har jeg taget til efterretning og støtter den. At den sendes til flere udvalg.

I og med at den sendes til behandling i flere forskellige udvalg, så er der flere forskellige muligheder, der kan diskuteres. Jeg er overbevist om at vi kommer til disse.

Jeg tager dette udmelding til efterretning, dermed kan sagen også blive uddybet derigennem og jeg er også overbevidst om at det vil man gøre.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Først, så skal jeg lige orientere om at det er hensigtsmæssigt at den sendes til behandling i enkelt udvalg og jeg kan forstå det er flertal der ønsker at blive enige at den sendes til familieudvalget. Så kan dette udvalg lave høring til forskellige høring til kultur og uddannelses udvalg og andre udvalg. Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Jeg skal lige gentage det ganske kort. Fordi vi har en forpligtelse, når vi har placeret som Naalakkersuisut at kunne fremlægge noget, der kan dokumenteres. Så Inatsisartut kan have det bedst mulige beslutningsgrundlag og det er det vi skal bruge. Og det er ikke sket her.

Som opposition, hvis man vil være meget dårlig, så kan man udtrykke mistillidsvotum overfor medlem af Naalakkersuisut. Her er der tale om 9. og 10. klasses skoleelever.

Det at kunne gå i skole i 9. og 10. klasse, det er meget alvorligt. Den vil åbne op for mulighed for et eksempel til GU, til videregående uddannelser eller man kan gå over til egnet branche skole og derfor med hensyn til at man får dem opfordret og ikke mindst med hensyn til mindre bemidlede, det er meget, meget vigtigt. Fordi hvis man skal bryde denne sociale arv også for at kunne opnå dette.

Derfor mener jeg at den trænger til revurdering, selv om Demokraterne har sagt at man ikke længere får sådan nogle direkte udbetalinger at det kan få dem udført via social. Jeg mener at vi ikke kan gå i kompromis på det område der, at det er noget der skal bruges som en opmuntring at unge der har en god forsørgelse af deres forpligtelse. Det er en hjælp, i stedet for at de får udbetalt socialhjælp. At det at have ansvar og behov for tilskud økonomisk, det hænger ikke sammen.

Det er ikke sådan at det ikke længere er nødvendigt med økonomisk tilskud, når der er obligatorisk skolegang, det er ikke tilfældet. Derfor vil jeg gerne gentage og foreslog over for medlemmer af

Naalakkersuisut at helt oprigtigt at denne plan er ikke forberedt ordentligt og den sendes tilbage og fremsættende igen med et godt grundlag. Det er min indstilling.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Forinden debatten går videre, så skal jeg lige erindre som, at jeg har taget beslutning at vi skal være færdige med hele dagsordnen for i dag. Fordi vi også må respektere det dage, hvor der ikke, hvor der er møde fri og det er ganske få dage og jeg vil gerne at det er jo 8 møde dag i dag. Derfor vil jeg gerne indstille at vi færdiggjorde vores dagsordenspunkter. Derfor erindre jeg om at denne sag, har man allerede sagt at den sendes til udvalg og vi skal så vidt muligt ikke får debatten til at lyde som om at det er forhandling i udvalg vi gennemfører. Og den næste er Ruth Heilmann, Siumut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

I vores stillingtagen i Naalakkersuisut, så mener vi at vort grundlag skal være og det er det vi har fundet, nemlig at man inden for skolepligten samt at med hensyn til frivilligt skolegang og det tilskud man har ydet at den ikke længere inden for dette. At vi har ansvar for at kunne fremsætte sådan et forslag. At derudover at den kan blive placeret, her mener jeg at vi her har sikret, fordi jeg kan fornemme at man i skoleforordningen med hensyn til at børn skal kunne lære ansvar og den undervisning det skal have, deri er det allerede blevet sikret. Derfor at skoleeleverne har et ansvar og har kendskab til ansvar. Jeg mener at den er blevet opfyldt ved at de selv har ansvaret for deres egen skolegang, for det de skal lære.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Så er det seneste ordfører med hensyn til Per Berthelsens bemærkninger, så mener jeg at forslaget og dem der har grund til at kunne gøre det, fordi det er dem der får opgaverne, det er udvalg. For hvis det er utilfreds med forberedelsen af denne sag, udvalgsformand, så kan det får det enten udsat ønske genfremsættelse.

Men den næste er Ruth Heilmann, Siumut.

Ruth Heilmann (S)

Ja, først til ærede formand. Der skal jeg lige udtale at mødet også trækker langt ud og med hensyn til at det kan trække endnu længere ud også fordi med hensyn til at vi er blevet indkaldt til møde for at kunne arbejde med udvalgsbetænkning og derfor vil jeg gerne foreslå at vi stopper kl.18.

Og her til medlem af Naalakkersuisut for kultur, uddannelse, forskning og kirke. Dertil vil jeg lige udtale at, fordi jeg gerne vil udtale følgende at hvilket som helst der er kravene i samfundet, altså noget der er i kraft. Det har meget for at præcisere i forbindelse med høring at IMAK som den der har den største erfaring med hensyn til deres udtalelser. Sådan nogen gavne ting. Det kan man ikke få fjernet sådan umiddelbart og selv om landsrådets vedtægt trådte i kraft i 1978, så må man udtale at den ikke er blevet forældet i dag. Og her bliver der også sagt at man fra bygderne, dem der går i skole, byerne fordi det er også det at skulle tage med skolegangen i byerne, det er også noget alvorligt.

Vi ved også at det er fyldt og i og med hvordan deres liv har, de skal kunne tilpasse sig bybeboerne og derfor skal der nogle forskellige ting, da du selv har været lærer, så har du måske, du har selv været lære, det er derfor vi har oplevet disse.

Derfor generelt set med hensyn til skoleeleverne der har mindre bemidlede forældre og enlige især hvis de har haft flere børn. Det har meget stor gavn af disse tilskud til de ældste elever.

Uanset om denne forordning har udmelding om at man skal gå i skole. I dag har man stadigvæk stort behov for som støtte til skoleelever der er mindre bemidlede. Jeg mener at det er det vi må tænke over.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Og nu medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Det er til overvejelse, derfor skal jeg nok overveje den.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Karl Lyberth, Siumut.

Jeg må sige at der ikke er nogen nyt i debatten og den går i ring. Derfor skal vi være forberedt til at jeg kan stoppe debatten og hvis ikke så kan man også stoppe med bemærkningerne med henhold til § 49.

Karl Lybeth (S)

Jeg har 2 spørgsmål til Naalakkersuisut for uddannelser. I og med behandling af denne forordning og det høringssvar især fra IMAK, når det er så tydelige, fordi IMAK kan ikke anbefale at forslaget gennemføres. Hvorfor har Naalakkersuisoq ikke hørt efter dem. Fordi IMAK er den der har tættest og størst kendskab til forholdene at når høringsvarende er så vigtige at når man sender dem uinteressant, så er det forundrende, når der er nogen spørgsmål der sendes i høring.

Og det andet spørgsmål er, det er ikke forundrende her i debatten har jeg lagt mærke til at Naalakkersuisut for uddannelse med hensyn til at skoleelevernes vilkår bliver forringet, er det det man forsvarer. Henhold til min tankegang, skal det ikke være sådan at Naalakkersuisut for uddannelse med hensyn til de studerendes vilkår, skoleelevernes vilkår, det er nogen det må forsvaret, derfor vil jeg gerne spørge over for den ærede medlem af Naalakkersuisut at når du er Naalakkersuisoq på det område, er de ikke forpligtet til at skulle forsvare de nævnte skoleelever og ikke forringer disse vilkår.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak, den organisation man snakker om det er lave organisation i folkeskolen IMAK. Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og kultur (IA)

Som Naalakkersuisut har vi også lagt mærke til i Naalakkersuisut at man i forbindelse med høring, så er det forskellige høringssvar og hertil har vi også lagt mærke til at IMAK laver organisation, hvilken høringssvar det har afgivet. Vi har også lagt mærke til hvilken udmelding KANUKOKA har fremhævet, så er det jo samtlige høringssvar man har fået indarbejdet.

Det som IMAK har været ængstelige over, jeg mener også det er det der har været debatteret meget indgående her af medlemmerne af Inatsisartut og man støtter også det er noget man der kan lægge grund for ængstelse. Derfor har jeg overbevidst om at man i forbindelse med sagsbehandling at man derigennem at den vil blive behandlet af nogen der også er ængstelige overfor at få den uddybet. Med hensyn til spørgsmålet om jeg ikke forsvaret skoleeleverne, jeg blev spurgt direkte. Da jeg blev spurgt direkte, så kan jeg selvfølgelig at som Naalakkersuisoq for uddannelse og skolegang, så er jeg forpligtet til at får den forsvaret.

Mit forsvar er at jeg skal sikre at skolebørn får en ordentlig skolegang på skolerne, fordi det er så samfundets forpligtelse, lærer, forældre og kommuner alle har deres ansvar om at kunne sikre om hvor skoleeleverne henhold til deres rettigheder at får en ordentlig skolegang og som det har

forpligtelse til. Derfor uanset om der er tale om skolebørn, forældre og lignende og alle der skal forsvare. Så rent økonomisk det er helt i orden og jeg mener at man der hvor der er behov forsvaret, så kan man kunne gøre. Men her er der tale om her at dem der er omfattet af skolepligten fra 1. til 10. klasse at man derudover at det ikke længere får tilført nogle midler.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Isak Hammond, Inuit Ataqatigiit.

Isak Hammond (IA)

Tak, formand.

Inatsisartut, der har været en stor debat her og vi har i samfundet alle sammen været med til at gå ind i selvstyret og at tage det næste skridt i selvstyrelsesloven. Nu kommer man flere gange ind for det sociale område. Det er ligesom om at der i samfundet skal udvikles inden for det sociale område. Er det så hensigten, at i et samfund der skal være selvforsynende er det hensigten, er det jeres hensigter?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Tak, for dit spørgsmål.

Med henvisning til citat af for et eksempel til Atuarfitsialaks målsætninger. Især med hensyn til forældrene. Men det har vi allerede hørt. Har jeg allerede understreget at der skal være en, skal arbejde for et nogle skoleelever der har ligesom skulle klare sig selv.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Bitten Høegh-Dam, Siumut.

Bitten Høegh-Dam (S)

Med hensyn til forældrene at man har lige vilkår også indenfor børneskolen. Det har vi alle kendskab til. Mener du at man ved at fjerne tilskuddet at det vil skade barnets opvækst, hvor det vil ikke have råd til at købe bukser. Vi har ressourcer til det på baggrund af det kost vi får først derefter, så kan vi gå videre vores liv. Også i skolen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det er ligesom om der ikke noget nyt i spørgsmålene. Alligevel så har medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Bitten Høegh-Dam din bekymring, det har jeg stor forståelse for. Ja, en bekymring der gælder for alle mennesker, hvor man også har været inden for det i denne sammenhæng. Det, vi snakker om, det er en bekymring som skal medtages i denne debat.

Og på baggrund af det, så kan vi også komme med inden for det, i det forskellige tilskuds, hjælpeforanstaltninger. Det, vi snakker om det er skolepligtens ydelser. Altså at det ikke længere passende for vore dage, med hensyn til disse tilskud vi snakker om.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Jens Immanuelson, Siumut.

Jens Immanuelson (S)

Vi er alle bekendt med at børnene, det er hjemme, der danner grundlag for børnenes opvækst. Når vi snakker om børnenes fremtid også i denne sammenhæng, med hensyn til skole pengene. Så er det bekymrende at når vi siger at generelt at vort land i for et eksempel i Qaasuitsup Kommune mange familie har ikke længere mulighed for at drive erhverv og det ved end ikke hvordan det skal forme deres fremtid, med hensyn til forsørgelse af børnene. Derfor er det tvingende nødvendigt at denne sag behandles meget vel gennemtænkt, altså på baggrund af det eksisterende forhold.

Det er mit håb og denne punkt bliver behandlet i udvalget at disse aspekter bliver taget med i behandlingen. Man kan end ikke spore fremtiden for disse børn med hensyn til erhvervs mulighederne blandt andet i Qaasuitsup Kommune, hvis vi altså fjerner tilskuddet til skole penge heri til børnene. Det skal også tages med, disse forhold.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Jeg synes at det udvalg vi har nedsat i Inatsisartut, det skal vi ikke som kunne bruge den alle sammen. At det er udvalgets arbejde, vi står jo i at behandle sager i Inatsisartut til at afdække eventuelle aspekter. Og efterfølgende at fremkomme med en anbefaling over for Inatsisartut eller en betænkning.

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Det der blev sagt fra Jens Imanuelsen, så synes jeg lige vil svare fra ordstyrer. Ja, samme, det samme gøres i mit vedkommende.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste er Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Tak, formand.

Det der undrer mig i denne sammenhæng, det er at vi skændes om at vilkårene for børnene vil blive forringet. I det vi alle sammen i Inatsisartuts partier er blevet enige om at uddannelser og atter uddannelse skal styrkes. Det er det vigtigste begrundelse, som er afgørende for fremtiden, altså forringelse af skolebørnenes vilkår, altså fordi det er en gruppe der allerede har det svært også skole bispising, den er helt i orden og det er vi ikke uenige om. Men det er ikke nok med skole maden, men for at sikre det, så må vi også kunne hjælpe de mindre bemidlede med disse tilskud.

Derfor skal jeg opfordre medlem af Naalakkersuisoq for uddannelse, give os mulighed for at gøre det.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Et forslag, altså din anbefaling om at vi skal have en omtanke i behandlingen og selvfølgelig med hensyn til det forskellige synspunkter og vurdering, det skal medtages i det videre arbejde.

Din bekymring med hensyn til børnenes vilkår med hensyn til forældrenes små indkomster og børn med andre behov, med hensyn til hjælp. Jeg viser også vores bekymring som koalition og disse bekymringer vil jeg gerne have behandlet ansvarligt i landstyre koalitionen.

Her mener vi at man i dette punkt og når behandlingen af dette punkt, det der gælder Atuarfitsialak at det pågældende igennem Atuarfitsialak for det nødvendige i skolegang, således at det fra 1. klasse og op 10. klasse og undervisningen her har en sikker baggrund i at det kan blive voksne, på baggrund af den viden, de får tilført her igennem. Og der allerede eksisterer disse foranstaltninger indenfor Atuarfitsialak.

Men at din bekymring er anderledes og denne sag er også anderledes i forhold til Atuarfitsialak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Tak.

Altså, man gentager hele tiden her at med hensyn til indførelse af skolepligten, man må også medføre at de mindre bemidlede børn ikke længere får tilskud. Er det korrekt? Eller har landsrådet dengang det oprette denne vedtægt at det har haft den målsætning at når skolepligten indeholder at det ikke længere er nødvendigt med tilskud til mindre bemidlede eller er det sådan at da skolepligten er, så blot fordi man har indført skolepligt, så er det mindre bemidlede der ikke længere vil være og på den anden side så, at det jeres forslag der ikke fik tilslutninger flertallet. Hvad mener du også fordi det er landstyre koalitionen og dit eget parti siger at det ærgrer sig over den vil blive ophævet uden undersøgelse og hvor det blandt andet finder og peger på at man vil kunne oprette, hvor der kan hentes midler. Hvordan føler man som medlem af Naalakkersuisut, hvor man ikke får støtte til eget forslag?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Med hensyn til følelser og grund til og derfor vil jeg gerne have får dem besvaret. Grund til at jeg ikke får opbakning, det er ikke sådan at jeg den imod, fordi man sagde at sagsforløbet af denne skal behandles i udvalget og at sådan en debat man fremkommer med mange forskellige ængstelige

forhold og at man inddrager denne i debatten og deri kan jeg sige at den vil blive meget nøje behandles og diskuteres i udvalg. Og at man udover dette forslag at der også er nogle andre ting der skal være på plads, selvfølgelig skal den behandles og det vil blive behandles med ganske nøje overvejelserne også fordi jeg kan se dette, fordi sagen på betryggende vis der igennem kan gå videre og det er det jeg kommer på, hvor flertallet siger at denne sag sendes til via behandling i udvalg.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Landsstyre koalitionen, du sagde også for et par dage siden at huslejerne vil stige meget højt og nu vil man fjerne tilskuddet til skoleelever og andre regninger bestå der er mange forældre der er enlige og at der også mange børn, der vokser op hos deres bedsteforældre, dem der alene har pension. Det er alle dem, der vil blive ramt og det er derfor vi er ængstelige, fordi vi er vidende om at landstyret har lavet hvor det er helt modsat, når vi alle sammen er enige i med hensyn til at skolepligten det er meget vigtigt at det skal være os alle sammen, i og med at man ophæver forordningen og henhold til det kan jeg forstå, så har Naalakkersuisut ikke lave nogen undersøgelser hvilke konsekvenser det vil have for det berørte personer.

Formand for Naalakkersuisut sagde at undersøgelser og analyser og rapporter det er meget vigtige, fordi det er dem der vil danne grundlag for det videre politiske arbejde. Og nu med hensyn til forslaget om ophævelse af forordning, når der ikke er lavet nogle grundlæggende undersøgelse og den der vil blive berørt, at disse familier, hvor der ikke er lavet nogle redegørelser, hvor vi i princippet er ukendskab til at det er derfor at den ikke, sådan et arbejdsform i Naalakkersuisut, hvor det er ikke velforberedte.

Selvfølgelig er vi ængstelige, fordi vi ikke kan have samfund for forringet vilkår. Det er også det jeg gerne vil have forstået. Du sagde at dem der er nogen der vil behandle disse ængstelige forhold. Hvem er det så der vil behandle dem?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

I min ordfører indlæg at den man vil behandle af det ængstelige forhold. Her vil jeg lige præcisere at det man her i denne sag, her er det berørte parter, så vil jeg også nævne andre forhold man kan være ængstelige over. Det er noget under socialforvaltning andet, alle siger at det er hensigtsmæssigt at få dem, og du kom også Aleqa Hammond lige før at husleje og lignende, det er ikke det vi snakker om her. Men jeg er overbevidst om når man kommer der at det så vil blive behandlet der, fordi her snakker vi om skoleelever der er omfattet af skolepligten.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Indledningsvis, så skal jeg lige udtale over for Naalakkersuisut at jeg finder det meget uforståeligt hvordan man kan føle sig som en der ikke får støtte eller opbakning, fordi der er ikke nogen stor opbakning. Det er kun alene Demokraterne, altså 4 stk meddeler og støtter det der blev fremlagt fra Naalakkersuisut og grundlaget er meget vanskeligt at forstå, hvordan den kan gå sendes videre til udvalg. Den kan ikke sendes som et spørgsmål.

Det er først når man har taget stillingtagen dette man skal tage stillingtagen, så skal den sendes, hvor der et udvalg.

Jeg mener at det du har fremsat her, så er det absolut flertal der har udtal at de er ikke for, for forslaget, men det er blot jeg har meddelt, fordi dit udsagn af på baggrund af følelser at du føler at du stadig har en opbakning. Jeg vil også sige at det er taget op overfor formandskabet at man principielt skal holde sig indenfor indtægt loven 18 og den er ikke blevet ændret og der er også derfor mange personer, der ikke har spist i dag. Det vil jeg ikke præcisere, hvorfor man har problemer med spisning, men dem der ikke har spist aftensmad. Jeg er så sulten at jeg er ved at kaste op og hvis mødet skal videreføres at den først sendes til behandling af formandskabet. Vi skal mødes på mandag og hvor det ikke skal være ganske kort møde kan man ikke får den forlænget og holde ordentligt møde der og uden at får en det grundlæggende beslutning man har taget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisoq, har du bemærkninger?

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

I mit indlæg at sagen sendes til behandling i udvalg, så sagde jeg at jeg tager den til efterretning af at fordi den videre behandling vil ske der og ud fra det jeg kan høre, dette forslag er jo ikke den alene, men også andre forhold vedrørende sociale anliggender at man medtager dette i debatten, fordi man ændret dette meget i debatten.

Derfor mener jeg at da det også skal være med at det er jo det der har været essensen i debatten.

Derfor at den videre sendes til behandling i udvalget, ud fra det jeg kan høre. Derfor tager jeg denne til efterretning. Og jeg forstår at den kan genbehandles der, fordi flertal har ønsket at den sendes til udvalgsbehandling.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak.

Naja Petersen, Atassut.

Naja Petersen (A)

Ja, tak.

Jeg vil gerne spørge at der er tale om beslutningsforslag, som vi alle sammen er vidende om hvad det er man behandler. Den vil have nogle konsekvenser, her er der tale om de mindre bemidlede og deres børns skole tilskud og det er det man behandler.

Henhold til det jeg er vidende om det er de mindre bemidlede over for kommunen med hensyn til at det er dem der retter henvender til kommunen, fordi det ikke længere har råd om at få nogen støtte eller tilskud.

Derfor vil jeg gerne spørge om dette beslutningsforslag har Naalakkersuisut har lavet nogen konsekvens beregninger over for kommunerne. Om hvor mange midler via udgifter det vil medfører i kommunerne. Har i snakket om det forhold?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Med hensyn til det videre arbejde, da vi skal have afstemning om dem. Så vil jeg gerne anmode medlemmer af Inatsisartut at være til stede her. Så er det medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA) Naja Petersen og til dit spørgsmål. Vi har fået at vide, hvilke konsekvenser det kan have. Også hvor meget konsekvenser det vil have på socialeområdet. Vi sender den også til behandling hos kommunerne, fordi det er dem der får den vurderet. Og her vil jeg gerne erindre om at man i forbindelse med høring til kommunerne og KANOKUKA har sagt at formålet med forordningen ikke er længere tilstede.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det Finn Karlsen, næst sidste ordfører.

Finn Karlsen (A)

Mit spørgsmål blev ikke besvaret tidligere. Måske ikke så nødvendigt. Men, altså man vil gerne ophæve forslaget, men det er meget klart der ikke er støtte, hvor dit eget parti vil finde nogle midler til erstatning på det udvalg. Men det er ellers det jeg spurgte om, men denne forordning har i grunden til at vi for at ophæve den, det er så obligatorisk skolegang, at den er blive, så er det ikke længere grund til det. Da den blev indført dengang, det er at det mindre bemidlede børns får tilført penge i skole.

Og her vil jeg gerne spørge. Hvor er så mindre bemidlede i forbindelse med ophævelse, emn her vil jeg også sige jeg har også meget sulten, jeg har heller ikke spist i frokost. Og derfor har Inatsisartut allerede taget beslutning om at man stopper kl. 18 og sidste gang så sagde jeg at det er helt i orden at vi stopper og mødet at denne behandling er slut, fordi den har jeg lige kommenteret, fordi hvis vi skal have en afstemning om dette.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Altså det, der vedrører følelser, hvor blev forordning af kan du lige erindre mig om?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Spørgeren.

Finn Karlsen (A)

Altså, man kan fornemme at der træthed og derfor må vi tage beslutningen med omhu. Her taler jeg om at denne landsråds vedtægt, det har også denne grundlag i at det er forældre med børn der bor hjemme ikke skulle støttes ringere rent økonomisk end forældre hvis børn er optaget på kostskolen. Men da skolepligten blev indført, så er det ligesom om der ikke er længere behov for den begrundelse. Herved vil jeg gerne spørge de mindre bemidlede børns, det er det jeg har spurgt om. Også det at flertallet af Inatsisartut gruppe kan ikke gå ind for at man fjerner dette og dertil så går dit eget parti og sagt at man eventuelt kan finde nogen andre midler. Det er det jeg meget klart er ude efter.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Mimi Karlsen, Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (IA)

Her med hensyn til landsrådsvedtægt, så står der at børn der ikke omfattes af obligatorisk skolegang at man har givet denne mulighed for at få dem opmuntret, da denne forstås, så vil jeg ikke gentage den og med hensyn til mindre bemidlede at man dengang derfor at det ikke er det udgangspunkt man har taget.

Det er med hensyn til frivillige skolegang at man har indført denne ordning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak,

Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Her vil jeg gerne gentage overskriften, det er forslag til Inatsisartut lov om ophævelse af landstingsforordning om tilskud til elever der er optaget i folkeskolens ældste klasser.

Dem der siger nej, det er både Siumut og Atassut, dem der siger ja til forslaget, det er Demokraterne. Dem der hverken sagde ja eller nej, de er dem der ikke kan blande sig, det er Inuit Ataqatigiit, derfor med hensyn til mit syn, det er flertal der har sagt nej til forslaget og her vil jeg lige endnu engang sige at vi principielt beslutning i formandskabet, den er blevet blå stemplet i Inatsisartut at vi stopper kl. 18.00 og hvis den skal ændres at det skal ikke være noget diktatorisk, men efter møde i formandskabet, så mener jeg at vi først skal have en afstemning om det.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi skal nok komme til den. Først så vil jeg lige erindre om at afstemningen om forslaget det er at når beslutningsforslaget sker ved anden behandling. Undskyld ja, og det er så menings tilkendegivelser, det er det rette udvalg, der bruger disse som grundlag via arbejdet.

Jeg ved ikke om medlem af Naalakkersuisut vil kommentere den. Så er det Aleqa Hammond, Siumut.

Aleqa Hammond (S)

Det er ikke til Naalakkersuisut.

Det er da du havde og sagde at afstemning. Jeg vil kommentere noget inden afstemning, Fordi du sagde at vi skal have en afstemning, så vil jeg gerne opfordre ligesom Siumut gruppen har sagt at den skal behandles først i formandskabet og vi har allerede taget en beslutning om, at vi skal stoppe kl. 18 og vi tror på den, at derfor mener jeg at det næste dagsordenspunkt er meget vigtigt og debatten af dette vil være langt og der er flere af dem, der vil spise. Vi vil ikke kunne følge med. Vi vil gerne være med i debatten, hele debatten, fordi vi ikke kan gå ind og ud i mødet.

Derfor mener jeg at da vi allerede er blevet indkaldt til møde på mandag, så kan man udnytte denne tid på mandag og genoptage vores almene dagsorden på tirsdag. Det er derfor jeg afbryder og gerne have at jeg også bliver hørt.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, tak. Jeg skal også lige erindre om at da vi behandler den i formandskabet, så bliver jeg glad over at udvalgsarbejdet er for langsomt og derfor er det helt, det vi har taget beslutning at vi på mandag at vi bruger kort tid fra kl. 10.00 med hensyn til udvalgsbesættelse og det er kun 2 dagsordenspunkter. Som vil blive behandlet med hensyn til udvalg, det skal jeg nok komme til. Og det er så det tidligere Inatsisartut har taget beslutning om at man stopper kl. 18. det er noget som det nuværende Inatsisartut ikke har taget stillingtagen til. Derfor er det hensigtsmæssigt, hvor vigtig det er man har fyldt mave. Det er så flertallet af medarbejder der tager beslutning om man skal beholde den. Den næste der vil sige noget, det er Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Ja, tak formand.

Jeg vil gerne opfordre at man stopper denne debat, fordi vores meninger er klart fremført.

Jeg vil gerne venligst opfordre til at hvis mødet kan stoppe her, så vil jeg også være glad, fordi vi ikke har spist i løbet af dagen og selv om man kan arbejdet uden at spise, men der er også nogen der har familier der er også nogen der har børn . Så vil jeg gerne høre at man også lige hører vores bemærkninger.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, tak ordfører. Ja, ordførers forslag henhold til § 49 i vores forordning at medlem kan foreslog at forhandlingerne er afsluttet og landstingets uden videre drøftelser, her vil jeg gerne anmode medlemmerne i Inatsisartut at vi stemmer om for at vi stopper behandling af dagsorden her og dem der er for og imod og dem vil afgive deres stemmer.

Når, jeg vil gerne bede dem der er for Hans Enoksen fra Siumuts forslag, dem der er for, hans forslag bedes rejse sig, man foreslog at man stopper debatten vedrørende 91 her.

Altså, jeg vil gerne bede dem der imod om at rejse sig.

Forslaget stiller Hans Enoksen, der vil jeg gerne bede at med hensyn til debatten behandlingen af punkt 91, det er det du foreslog om det var det du foreslog eller hvordan?

Hans Enoksen (S)

Jeg vil gerne foreslå, at vi stopper behandling der, fordi vores samtlige meninger er noget der er forstået af Siumut, Atassut er imod og andre partier henviser til udvalgsbehandling. Så skal vi nok få den debatteret der.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, tak. Til Hans Enoksen fra Siumut at vi stopper behandlingen af dagsordenspunkt 91, her dem der er for at man stopper behandlingen. Bedes rejse sig. 28 er for.

Nu er det i hvilket som parlamentarisk forsamling om hvor lang debatten skal foregå. Det er noget man tager beslutning fra dagsorden til dagsorden og det er også det der er sket. Derfor vil jeg gerne foreslog at vi har en afstemning om at mødet på baggrund af træthed om den stoppede i utide eller om vi også skal medtage sidste dagsordenspunkt med 125 om vi skal færdig behandle den nu. Jeg vil gerne spørge jer at dem der er for at man behandler punkt 125 nu behandles. Dem der er for bedes rejse.

16 for at vi fortsætter mødet. Dem der er imod bedes rejse sig. 12 er imod at vi ikke fortsætter mødet, dem der vil undværes der bedes rejse sig. Dermed fortsætter mødet.